

N:o 12 a.

Ank. till Riksd. Kansli den 20 Febr. 1884, kl. 11 f. m.

*Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens
Sjette hufvudtitel.*

(2:a U. A.)

Rörande sjette hufvudtiteln eller anslagen under *Civildepartementet* hafva följande förändringar förekommit.

Upphörande af förslagsanslag.

1:o. I en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 1) har Herr Friherre *R. Klinckowström* bland annat, hvarom nu ej är fråga, föreslagit, att följande å riksstatens sjette hufvudtitel nu uppförda ordinarie anslag, som ega natur af förslagsanslag, må upphöra att vara förslagsanslag, nemligen:

- 1:o Statsministern, lönefyllnad,
- 2:o Ålderstillägg,
- 3:o Utflyttningshjelp efter skiften,
- 4:o Odlingshjelp för krononybyggare,
- 5:o Jordförluster genom kanal- och väganläggningar,
- 6:o Till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren,
- 7:o Karantänsinrättningen på Kängö,
- 8:o Aflösningen af Scheldetullen,

Bih. till Riksd. Prot. 1884. 4 Saml. 1 Afd. 9 Häft.

Ang. upphörande af förslagsanslag.

9:o Rese- och traktamentspenningar,

10:o Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

Utskottet har i Utlåtandet N:o 8, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel, utförligare och i allmänhet behandlat motionärens framställningar och vill därför här endast till besvarande upptaga punkter i motionen, som afse anslag under nu förevarande hufvudtitel. Motionären utgår från det antagande, att förslagsanslagen gifva anledning till oreda i statsregleringen, och att fara vore förbunden med beviljande af dylika anslag, emedan »de gjorde regeringen till faktisk herre öfver statsregleringen, beträffande desamma», och att »svenska folkets ombud släppt ur sina händer den dyrbara rättigheten att reglera statens utgifter». Motionären synes vid motiveringen af sina framställningar hafva lemnat helt och hållet ur sigte, att grunden dertill, att åt åtskilliga anslag särskildt de nu ifrågakarande gifvits naturen af förslagsanslag, är den, att vissa anslagsbehof finnas, hvilka icke kunna till fix summa beräknas. Inträffar behofvet, *måste* utgiften göras; inträffar det icke, varder också utgiften besparad, och Kongl. Maj:t är förhindrad att använda å dessa slags anslag möjligen uppkommande besparingar, i följd hvaraf dessa anslags på förhand *beräknade* siffra är af jämförelsevis underordnad vigt. Att vid sådant förhållande orda om slöseri med de anslagsmedel, som erhållit naturen af förslagsanslag, måste därför synas oegentligt, åtminstone så vida icke bestämdt kan visas antingen, att anslag blifvit beviljad^t såsom förslagsanslag, utan att skälig anledning dertill förefunnits, eller ock att utgifter derifrån blifvit bestridda, som icke motsvarats af något verklig yppadt behof. Någon utredning i sådant hänseende har dock motionären icke sökt åvägabringa, utan inskränkt sig till att såsom "slöseri" beteckna den omständighet allena, att dylika anslag efter hand beviljats till allt mer ökade belopp, och Utskottet, som antager, att hvarje gång det ifrågasatts att i riksstaten uppföra anslag såsom förslagsanslag, noggrann pröfning egt rum, saknar därför anledning att här inlåta sig på någon vidare allmän undersökning af ämnet helst som vid de numera årliga riksdagarne Riksdagen är i tillfälle att granska hvarje post i statsregleringen. — Hvad särskildt angår de af motionären omförmälda förslagsanslag å sju hufvudtiteln, har Utskottet icke kunnat finna något, i afseende hvarå skäl förefinnes att rubba anslaget natur. Om samtliga dessa anslag gäller nemligen, hvad här ofvan antydts, att de afse ändamål, som måste bekostas allt efter som behofvet erfordrar.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får Utskottet, som ansett

sig böra i ett sammanhang behandla ifrågavarande motion, så vidt den afser de å förevarande hufvudtitel uppförda förslagsanslag, hemställa,

att Herr Friherre Klinckowströms framställning om de å sjetten hufvudtiteln uppförda förslagsanslags förvandlande till bestämda anslag må af Riksdagen lemnas utan afseende.

Kommerskollegium.

2:o. Beträffande så väl det ordinarie som extra anslaget till Kommerskollegium har Utskottet för närvarande och i afvaktan på den ytterligare framställning i ämnet, som med anledning af nu församlade komiterades förslag möjligen kan under riksdagens lopp vara att från Kongl. Maj:t förvänta, ansett sig icke böra nu meddela yttrande, hvilket Utskottet skolat här

Ang. anslagen till Kommerskollegium.
[1.]

anmäla.

3:o. För tillfällig löneförbättring åt fyra bergmästare, hvilka icke äro med boställen försedde, och tre tjenstemän vid Sala silfververk med tjugoprocent å lönerna har Kongl. Maj:t äskat ett anslag på *extra stat* för år 1885 af 2,420 kronor; och enär, enligt hvad Utskottet inhemtat, förslag till definitiv löne reglering för bergmästarne eller den lokala förvaltningen vid bergsstaten i allmänhet icke lärer vara att förvänta förr, än frågan om ny grufvelagstiftning vunnit sin slutliga lösning, samt alltså sådan löne reglering icke lärer komma att vid innevarande års riksdag ifrågasättas, hemställer Utskottet, då enahanda behof som under föregående år fortfarande synas förefinnas,

Ang. tillfällig löneförbättring för bergsstaten.
[2.]

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Rikets ekonomiska kartverk.

4:o. Den sedan länge sväfvande frågan om förenande af de ekonomiska och topografiska kartverken till ett kartverk har af skäl, för hvilka utförligt redogöres i statsrådsprotokollet (se bilagan till sjetten hufvudtiteln sid. 3 och ff.) ännu icke ansetts vara så utredd, att förslag om kartverkens definitiva ordnande kunnat till innevarande års riksdag aflåtas; och då på grund här af samt då för öfrigt några särskilda skäl icke varit för handen att för närvarande vidtaga någon

Ang. anslagen till rikets ekonomiska kartverk.
[3.]

väsentlig ändring i ett eller annat afseende i planen för de båda ekonomiska kartverken, har Kongl. Maj:t, i likhet med hvad vid sistlidet års riksdag egt rum, föreslagit:

att Riksdagen må, utöfver det å riksstatens sjette hufvudtitel för rikets ekonomiska kartverk uppförda ordinarie anslag 6,000 kronor, under samma hufvudtitel på extra stat för år 1885 anvisa till fortsättande af de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000 kronor och för de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket 45,000 kronor, eller tillsammans 76,000 kronor, äfvensom medgifva, att möjligen uppstående behållningar å båda anslagen må användas äfven för bestridande af utgifter för det topografiska kartarbetet.

Derjemte har Kongl. Maj:t begärt, att den från berörda anslag till ordinarie och extra kartografer vid de båda ekonomiska kartverken utgående dagaflöning under tiden för arbetet på fältet må från och med 1884 höjas från 3 kronor till 4 kronor 50 öre, med tillskott, hvad det allmänna ekonomiska kartverket angår, af ytterligare en krona för den kartograf, som biträder vid arbetenas öfvervakande och kontroll.

Hänvisande till statsrådsprotokollet (sid. 3 och ff.) och den utredning deri lemnats, anser sig Utskottet icke behöfva särskildt motivera sin hemställan om bifall till Kongl. Maj:ts förstberörda framställning, hvaremot Utskottet finner sig böra något närmare behandla den senare af nämnda framställningar. Såsom skäl för den deruti ifrågasatta höjning af dagaflöningen har åberopats, att denna aflöning, som år 1867 fastställdes till sitt nuvarande belopp, uppenbarligen vore otillräcklig med hänsyn till den stegring i lefnadskostnad, som sedan dess inträdt, samt att, sedan de vid generalstabens topografiska afdelning anställda civila biträden och kommenderade officerare af armén genom nådiga brefvet den 30 April 1881 fått sig tillerkänd en dagaflöning under arbeten å fältet af 4 kronor 50 öre, billigheten fordrade, att öfverensstämmelse åvägabragtes i afseende å denna aflöning åt de vid de olika kartverken likstälde personer. I ofvanberörda nådiga bref, hvaraf Utskottet förskaffat sig kännedom, meddelas bestämmelser angående ersättning åt den vid generalstabens topografiska afdelning anställda personal; och har deruti bland annat blifvit stadgadt, att under tiden för arbetena inom förrättningsorterna dagtraktamente skall utgå till officerare vid generalstaben med 8 kronor till öfverstelöjtnant och major, 6 kronor till kapten och 4 kronor 50 öre till subalternofficer, samt att officerare af armén under samma arbeten skola åtnjuta, kapten 5 kronor och subalternofficer 4 kronor 50 öre dagtraktamente, dock att officer, hvilken såsom elev tjenstgör vid öfningsafdelningen, endast erhåller 3 kronors dagtraktamente; kunnande under vissa för-

utsättningar officerare och subalternofficerare af armén samt subaltern-officerare af generalstaben erhålla en förhöjning i dagtraktamentet af 1 krona.

De sålunda meddelade bestämmelserna medföra lägre traktamente, än som enligt nu gällande resereglemente af den 11 Februari 1881 skulle tillkomma vederbörande; och enär härigenom synes vara sörjdt för att de topografiska arbetena icke skola utöfver hvad nödigt är fördyras, och större förhöjning i personalens aflöningsförhållanden beredas än behovet kräfver, samt, på sätt i statsrådsprotokollet är anfördt, afseendet å stegrade lefnadskostnader äfvensom billigheten torde få anses påkalla den ifrågasatta förhöjningen i dag aflöningen vid arbete å fältet för ofvan omförmälda, vid det ekonomiska kartverket anställda personer, har Utskottet funnit sig böra tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts framställning jemväl i denna del i hvad den afser tiden från 1885 års ingång, desto hellre som berörda förhöjning, hvilken för hela personalen beräknats till ett sammanlagdt belopp af omkring 3,600 kronor, ej skulle komma att föranleda någon tillökning i kartverksanslagen.

Utskottet hemställer alltså:

a) att Riksdagen må utöfver det i riksstaten för rikets ekonomiska kartverk uppförda ordinarie anslag 6,000 kronor på *extra stat* för år 1885 anvisa till fortsättande af de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000 kronor och för de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket 45,000 kronor, eller tillsammans 76,000 kronor, äfvensom medgifva, att möjligen uppstående behållningar å båda anslagen må användas äfven för bestridande af utgifter för det topografiska kartverket; och

b) att Riksdagen må medgifva, att den från berörda anslag till ordinarie och extra kartografer vid de båda ekonomiska kartverken utgående dag aflöning under tiden för arbetet på fältet må från och med år 1885 höjas från 3 kronor till 4 kronor 50 öre, med tillskott, hvad det allmänna ekonomiska kartverket angår, af ytterligare en krona för den kartograf, som biträder vid arbetenas öfvervakande och kontroll.

Landsstaterna i länen.

Ang. indrag-
ning till
statsverket af
landshöf-
dingelöne-
reglerings-
fonden m. m.
[4.]

5:o. I underdånig skrifvelse (N:o 56) anhöll 1883 års Riksdag på anförda skäl, att Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen afgifva förslag till landshöfdingelöneregleringsfondens indragning till statsverket samt i sammanhang dermed till uppförande i riksstaten af de till landshöfdingelönernas bestridande erforderliga belopp äfvensom till de åtgärder i öfrigt, som på grund af denna anordning erfordrades.

I anledning af denna underdåniga framställning har Kongl. Maj:t föreslagit:

att det till landshöfdingelönernas bestridande erforderliga kontanta belopp, 318,500 kronor, från och med år 1885 uppföres å riksstatens ordinarie anslag;

att landshöfding för resor i anledning af beväringmönstringar tillförsäkras rese- och traktamentsersättning enligt gällande resereglemente;

att landshöfding förklaras berättigad att från och med månaden näst efter den, då han, efter 65 lefnadsår och minst 35 tjänstår, deraf minst 5 år såsom landshöfding, från embetet afgått, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension af 7,000 kronor;

att landshöfdingelöneregleringsfondens behållning vid 1884 års utgång i kontant, utestående uppbörd och utlånta medel reserveras för att, i den mån räntan å densamma lemnar tillgång, användas till att förse landshöfdingarnes boställsvåningar med de inventarier af större och varaktigare värde, som af Kongl. Maj:t finnas erforderliga; samt

att, under förutsättning det Riksdagen bifaller hvad sålunda föreslagits, landshöfdingelöneregleringsfonden må, med undantag endast af berörda behållning, med 1885 års ingång till statsverket indragas, och till följd deraf

dels det under sjetten hufvudtitelns anslag till landsstaterna i länen uppförda anslag till "indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar", 150,900 kronor från riksstaten uteslutas, och anvisningen i kontant under samma anslag höjas med 297,057 kronor 72 öre,

dels ock det belopp, hvarmed den åt nuvarande landshöfdingen i Göteborgs och Bohus län jemte lönen beviljade personella lönetillökningen öferskjuter den föreslagna lönen, 17,000 kronor, eller sålunda 1,000 kronor uppföres å allmänna indragningsstaten, att derifrån

utbetalas till beställningens nuvarande innehafvare, så länge han dervid kvarstår.

Då så väl i Riksdagens ofvanberörda skrifvelse som i statsrådsprotokollet (sid. 13—16) en fullständig utredning om ifrågavarande fonds uppkomst blifvit lemnad, anser sig Utskottet utan upprepande af de härutinnan lemnade och af Riksdagen kända uppgifter kunna omedelbart öfvergå till behandling af de nu föreliggande förslagen.

Genom nådigt bref den 11 November 1881 har Kongl. Maj:t förordnat, att årliga aflöningen, utöfver den landshöfdingarne tillkommande rättighet att njuta bostad i länsresidenset och begagna de dertill hörande trädgårdar och parkanläggningar, skulle tills vidare utgöra för landshöfdingarne i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län 15,500 kronor och för hvarje af landshöfdingarne i Stockholms, Upsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Hallands, Elfsborgs, Skaraborgs, Vermlands, Örebro, Vestmanlands, Kopparbergs, Vesternorrlands, Jemtlands, Vesterbottens och Norrbottens län 13,000 kronor; och har nu mera, jemlikt nådigt bref den 25 Maj 1883, äfven landshöfdingelönen i Gefleborgs län blifvit reglerad enligt grunder, som öfverensstämma med de för öfriga län, med undantag af de båda förstnämnda, fastställda. Från de sålunda i allmänhet meddelade bestämmelserna finnas några få undantag, i det nemligen landshöfdingelönen i Göteborgs och Bohus län under nuvarande tienstinnehafvares tjenstetid utgår med allenast 15,000 kronor, enär denne landshöfding, jemlikt Kongl. brefven den 15 Januari och den 12 Mars 1875, för sin tjenstetid erhållit personlig lönetillökning af 3,000 kronor om året, hvadan aflöningen i nämnda län nu utgår med 18,000 kronor, samt nuvarande innehafvare af landshöfdingebeställningarne i Jönköpings och Elfsborgs län, jemlikt särskilda nådiga bref, äro berättigade att under sin tjenstetid bibehålla de under lönerna förut inbegripna boställena Ryhof i Jönköpings län och Restad i Elfsborgs län, med beräknad afkastning af 5,100 kronor för det förra bostället och 1,700 kronor för det senare.

Medel till bekostande af de regleringar af landshöfdingelönerna, som hittills egt rum, hafva erhållits af den fond, som nu föreslagits till indragning, och enligt antydian i statsrådsprotokollet (sid. 18) skulle fonden, om den bibehölles, inom en icke aflägsen framtid medgifva Kongl. Maj:t att besluta den ytterligare lönetillökning, som i viss mån redan vore erforderlig och antagligen vore vid den tiden oundgänglig.

Ifrågavarande fond lemnar sålunda nu tillgång till bestridande af de från densamma utgående utgifter, i statsrådsprotokollet uppgifna till ett sammanlagdt belopp af 321,350 kronor, hvaraf dock 4,350 kronor äro öfvergående utgifter, och skulle inom kort kunna medgifva ytterligare tillökning å de löner, som deraf kunde vara i behof, och Utskottet har ansett sig böra med ledning af statsrådsprotokollet meddela uppgift å fondens inkomster för år 1882.

Inkomsterna hafva utgjorts:

1:o af <i>anslag på riksstaten</i> under rubrik "Sjette hufvudtitelns anslag till landsstaterna i länen" tillhopa	kronor 170,152: 34
2:o af <i>arrenden</i> af de för fondens räkning utarrenderade fiske- och jagträttigheter, boställs-jordar och andra lägenheter, i värde enligt 1882 års markegångs- och medelmarkegångspris, jemte <i>afkastningen</i> af 2 boställen	„ 123,432: 28
3:o af <i>ersättningar</i> af län, stads- och landkommuner eller bolag och enskilda personer samt allmänna verk för åt dem upplåten jord, <i>hyresmedel</i> , <i>boställsräntor</i> och <i>ersättning</i> för upphörd dagsverkskyldighet vid Alnarp	„ 22,751: 30
4:o af <i>räntemedel</i> å fondens kontanta be-hållning	„ 4,538: 50
	Summa kronor 320,874: 42.

Då fondens utgifter beräknats till 321,350 kronor, skulle således utgifterna med 475 kronor 58 öre öfverskjuta inkomsterna, men denna brist är endast skenbar, enär, på sätt ofvan nämnts, af landshöfdingelönen i Göteborgs och Bohus län för närvarande besparas ett belopp af 500 kronor.

Efter denna redogörelse öfvergår Utskottet till att yttra sig om Kongl. Maj:ts särskilda, här ofvan anförda förslag, hvarjemte Utskottet i sammanhang dermed kommer att pröfva de af Herr Friherre R. *Klinckowström* i en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 3) framställda åsigter, i den mån dessa afvika från Kongl. Maj:ts framställning samt kunna anses innefatta bestämda yrkanden (se sid. 8, 9 och 10 i berörda motion).

Den första af de förutsättningar, under hvilka Kongl. Maj:t föreslagit fondens indragning, är, att de för landshöfningarne erforderliga lönebelopp, tillhopa 318,500 kronor, från och med 1885 uppföras å ordinarie stat; och skulle lönerna komma att utgå till hvarje landshöf-

ding med samma belopp, som nu är bestämdt, (se sid. 7 häröfvan) med undantag allenast i fråga om landshöfdingelönen i Göteborgs och Bohus län, hvilken af Kongl. Maj:t föreslagits böra utgöra 17,000 kronor, eller 1,000 kronor mindre än nuvarande tjensteinnehafvaren åtnjuter.

Mot denna framställning har Utskottet icke ansett sig böra framställa någon erinran.

Kongl. Maj:t har vidare föreslagit, att landshöfding för resor i anledning af beväringmönstringar skall tillförsäkras rese- och traktementsersättning enligt gällande resereglemente.

De skäl, som i statsrådsprotokollet (sid. 18 och 19) blifvit anförda till stöd för denna framställning, hafva synts Utskottet kunna motivera en hemställan om bifall till Kongl. Maj:ts förslag i denna del. Om ock i vissa län af ringare utsträckning uppoffringarna för resor till och från beväringmönstringar icke behöfva blifva synnerligen betungande, förekomma deremot inom andra län, hvaribland särskildt de norrländska, helt andra förhållanden, hvilka göra dessa resor kostsamma till sådan grad, att det ingalunda kan anses vara med billighet öfverensstämmande, att landshöfding skall utan ersättning sjelf bekosta utgifterna derför, helst vid bestämmande af lönerna hänsyn icke läres hafva tagits till de i olika län vexlande kostnaderna för oftanämnda resor. På dessa skäl och då, om landssekreterare eller landskamrerare förordnas att i landshöfdings ställe verkställa dylika resor, desse äro berättigade att derför undfå ersättning af statsmedel, har Utskottet ansett den nu ifrågasatta ersättningen böra af Riksdagen medgifvas.

Vidare har Kongl. Maj:t begärt Riksdagens medgifvande dertill, att landshöfdings pension må bestämmas till 7,000 kronor i stället för nu medgifna 6,000 kronor, hvilken framställning motiverats dermed, att den landshöfdingarne nu tillförsäkrade pension icke stode i riktigt förhållande till löneförmånerna och embetets vigt. Det nuvarande pensionsbeloppet hade blifvit bestämdt redan vid 1856 och 1858 årens riksdag, då det ökades från 4,500 kronor, och vid jemförelse med de sedan den tiden stegrade lefnadskostnaderna kunde pensionens höjande till 7,000 kronor ej anses mer än möjligen motsvara de anspråk, som ifrågavarande embetsmän borde ega rätt att hafva på skälig bergning, sedan de offrat sina bästa krafter i de maktpåliggande värf, som vore åt en landshöfding uppdragna. Hvad sålunda blifvit anfördt har synts Utskottet giltigt så till vida, som högre lön utan tvifvel kan och bör betinga högre pension, om staten skall kunna påräkna de med pensioneringen afsedda förmånerna i hela deras omfattning. Mot pensionsbeloppets bestämmande till 7,000 kronor har Utskottet derföre icke haft

något att erinra, hvaremot Utskottet beträffande de af Kongl. Maj:t föreslagna villkoren för pensions erhållande, nemligen uppnådda 65 lefnadsår och 35 tjänstår, deraf minst fem såsom landshöfding, funnit någon jemkning vara af nöden. Den tid, som landshöfding ansetts böra i sådan egenskap tjänstgöra för att erhålla pension, har nemligen syntes Utskottet vara allt för kort i förhållande till den ökade pensionen, och Utskottet föranlätades därför att föreslå, att denna tid bestämmes till tio år.

Vidkommande derefter det ofvan närmare omförmälda förslaget, att räntan å fondens behållning vid 1884 års slut i kontant, utestående uppbörd och utlånta medel må få användas till anskaffande af vissa inventarier för landshöfdingarnes boställsvåningar, har Utskottet icke funnit sig böra biträda Kongl. Maj:ts framställning. Vål måste erkännas, att möbleringen af de ofta betydliga boställsvåningarna kan kräfva kostnader så stora, att icke alltid den för embetet mest lämplige kan vara i tillfälle att underkasta sig desamma, men detta skäl för bifall till framställningen har Utskottet icke ansett innefatta fullgiltig anledning att frångå principen, att boställsvåningar icke böra på statens bekostnad förses med möbler. Med undantag af de för den Kongl. familjen upplåtna slott samt för utrikesministerns boställsvåning och landshöfdingeresidenset i Östersund har staten hitintills, så vidt Utskottet har sig bekant, icke bekostat möblering af dylika våningar; och då det kan befaras, att ett bifall till ifrågavarande framställning möjligen kommer att föranleda liknande anspråk från andra håll, skulle det, enligt Utskottets tanke, icke vara välbetänkt att nu medgifva ett undantag från ofvanberörda, hittills i allmänhet följda regel. Ett ytterligare stöd för det olämpliga i en sådan åtgärd finner Utskottet i den omständighet, att erforderlig tillsyn å de möbler, som af staten skulle komma att bestås, icke skulle kunna utöfvas utan väsentliga olägenheter, icke minst för de personer, hvilka af förmånen skulle komma i åtnjutande.

Sedan Utskottet sålunda redogjort för de förutsättningar, under hvilka Kongl. Maj:t ansett fondens indragning böra ifrågakomma, får Utskottet med ledning af statsrådsprotokollet (sid. 20 o. ff.) meddela en öfversigt af de åtgärder, som i öfrigt funnits böra vidtagas, derest fonden skulle komma att indragas.

De äro:

att till det redan nu i staten upptagna belopp af 21,442 kronor 28 öre, som hitintills kontant utgått till fonden, bör läggas ett belopp af 297,057 kronor 72 öre, hvarigenom slutsumman för landshöfdingelönerna komme att uppgå till äskade beloppet, 318,500 kronor;

att de afdrag, som under nuvarande innehafvares tjänstetid skola ega rum å landshöfdingelönerna i Jönköpings och Elfsborgs län för åtnjutna boställsförmåner med tillhoppa 6,800 kronor, efter fondens indragning böra ingå till förevarande hufvudtitels allmänna besparingar;

att det åt nuvarande landshöfdingen i Göteborgs och Bohus län beviljade personliga lönetillägg bör med det belopp, hvarmed det-samma jemte lönen öfverskjuter den för landshöfdingebeställningen föreslagna lön, eller 1,000 kronor, uppföras å allmänna indragnings-staten, att derifrån utbetalas till nuvarande innehafvaren af beställnin-gen, så länge han dervid kvarstår;

att det under inkomsttiteln »extra uppbörd» redovisade belopp af 1,350 kronor, som för amortering af ackordet vid landshöfdingebeställ-ningen i Vermlands län enligt gällande bestämmelser borde utgå från fonden från och med 1875 till och med år 1885, med fondens indrag-ning år 1884 bör upphöra att utgå;

att beträffande landshöfdingelöneregleringsfondens här ofvan om-förmälda inkomstbelopp — förutom nyssnämnda 21,442 kronor 28 öre — riksstatens anslag till »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar», bör efter fondens indragning icke vidare utgå;

att inkomsten af arrenden bör upptagas och beräknas i riks-staten bland statsverkets ordinarie inkomster under titeln »arrende-medel»;

att utaf de i 3:dje punkten i förteckningen å fondens inkomster af åtskilliga ersättningar m. m.

a) de ersättningar, enligt 1882 års markegång, tillsammans upp-gående till 385 kronor 89 öre, som till fonden erlagts af allmänna verk för till dem upplåtna jordområden å de landshöfdingarne anslagna löningsjordar, nemligen af:

Fångvårdsstyrelsen:

för en del af lägenheten Stallhagen i Vesterås stad;

för den till cellfängelsets i Gefle disposition upplåtna Kungs-trädgården vid Gefle stad; och

Arméförvaltningen:

för en till Lifregementets husarcorps upplåten jordrymd vid Örebro stad,

vid fondens indragning icke vidare böra utgå,

b) den af kommuner och bolag utgående afgäld för till dem för all framtid upplåten jord, samt afgälden för den å viss tid afsöndrade andel af Halmstads slottsjord, tillhopa utgörande år 1882 17,409 kronor 83 öre, bör upptagas bland statsverkets arrendemedel;

c) boställsräntorna, uppgående för nämnda år till 446 kronor 53 öre och hvilka vid utgången af nu gällande arrendeaftal angående de boställsjordar, hvaraf räntorna utgå, komma att upphöra, böra intill dess redovisas bland statsverkets ordinarie inkomster under titel »ränta»;

d) hyresmedlen för en källare i Nyköpings gamla slott äfvensom planpenningarna för f. d. kronomagasinets Helgevärma, tillsammans uppgående för år 1882 till 106 kronor 25 öre, böra redovisas bland statsverkets inkomster under inkomsttitel »extra uppbörd»;

e) den ersättning, som jemlikt förordningen den 15 Juni 1883 bort från statsverket till fonden utgöras för den från och med 1884 till statsverket indragna afgälden för upphörd dagsverksskyldighet vid Alnarp, hvilken afgäld för år 1882 utgjort 4,402 kronor 80 öre, bör vid fondens indrägning förfalla.

I nu gällande riksstat äro för landsstaterna i länen uppförda:

Anvisning i kontant, deraf 95,000 kronor reservationsanslag	kronor 2,334,489: —
Indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar	„ 150,900: —
	summa kronor 2,485,389: —

I enlighet med hvad förut blifvit nämnt skulle anslaget till indelningsersättningar från riksstaten uteslutas, och penninganslaget förhöjas med 297,057 kronor 72 öre eller till kronor 2,631,546: 72 samt riksstatens anslag till landsstaterna i länen

alltså med „ 146,157: 72
komma att öfverskjuta nuvarande beloppet af samma anslag.

Deremot skulle statsverkets inkomster komma att årligen ökas med de till landshöfdingelöneregleringsfonden nu ingående arrenden och afgälder m. m., hvilka år 1882 utgjort tillhopa 141,394 kronor 89 öre och antagligen inom få år betydligt förhöjas, hvarjemte, i fall Utskottets förslag skulle bifallas, fondens i kontant utestående uppbörd och utlånta medel skulle komma att tillfalla statsverket. Vidare skulle statsverkets utgifter komma att minskas med de ofvan omförmälda, fonden tillkommande ersättningar dels för jord, som upplåtits åt allmänna verk, och dels för upphörd dagsverksskyldighet vid Alnarps

kungsgård, hvilka ersättningar för år 1882 utgjort tillhopa 4,788 kronor 69 öre.

Åberopande hvad Utskottet nu anfört, hemställer Utskottet:

att Riksdagen må besluta att, med afslag å Kongl. Maj:ts framställning om fortfarande dispositionsrätt öfver landshöfdingelöneregleringsfonden, fondens behållning vid 1884 års utgång i kontant, utlånta medel och utestående uppbörd, Kongl. Maj:ts förevarande framställning i öfrigt på det sätt bifalla,

att landshöfdingelöneregleringsfonden jemte samtliga fonden anslagna inkomster må med 1885 års ingång till statsverket indragas, emot det

a) att landshöfdingarne, jemte bibehållen rätt till bostad i länsresidensen samt rätt att begagna de dertill hörande trädgårdar och parkanläggningar, erhålla följande löner, nemligen: landshöfdingen i Göteborgs och Bohus län 17,000 kronor, landshöfdingen i Malmöhus län 15,500 kronor och hvar af landshöfdingarne i öfriga 22 län 13,000 kronor, årligen;

b) att landshöfding för resor i anledning af beväringsmönstringar åtnjuter rese- och traktamentsersättning enligt gällande resereglemente;

c) att landshöfding varder berättigad att från och med månaden näst efter den, då han efter 65 lefnadsår och minst 35 tjenstår, deraf minst tio år såsom landshöfding, från embetet afgått, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 7,000 kronor; och

d) att det under förevarande hufvudtitels anslag till landsstaterna i länen uppförda anslag till "indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar", 150,900 kronor, skall från riksstaten utslutas, och anvisningen i kontant under samma anslag, hvarifrån afgår nu till landshöfdingelöneregleringsfonden utgående 21,442 kronor 28 öre, höjas med summan af de nu anvisade lönerna, 318,500 kronor; samt

e) att det belopp, hvarmed den åt nuvarande landshöfdingen i Göteborgs och Bohus län jemte lönen beviljade personella lönetillökningen öfverskjut-

ter den föreslagna lönen, 17,000 kronor, eller sålunda 1,000 kronor, uppföras å allmänna indragningsstaten, att derifrån utgå till beställningens nuvarande innehafvare, så länge han dervid kvarstår.

Ang höjning
af anslaget
till lands-
staterna i
länen.
[5.]

6:o. På underdånig anmälan af Statskontoret, att följande landsstatsboställen till statsverket indragits, utan att ersättning därför till vederbörande tjänstemän ännu blifvit å stat uppförd, nemligen:

länsmansbostället i Vester-Rekarne härad af Södermanlands län 1½ mantal Berga N:o 1,

kronofogdebostället i Oxie och Skytts härads fögderi i Malmöhus län 1 mantal Vallby N:o 12,

länsmansbostället i Oxie härads vestræ distrikt af sistnämnda län Anne och Allekärr,

kronofogdebostället i Öster-Nerikes fögderi af Örebro län 1 mantal Attersta N:o 7 med qvarn, samt

länsmansbostället i Åkerbo härads första distrikt af Vestmanlands län 1 mantal Aspa N:o 5,

har Kongl. Maj:t föreslagit, att penninganslaget under "landsstaterna i länen" måtte ytterligare höjas med de belopp, hvartill nämnda indragna landsstatsboställens afkastning i stat beräknats, eller tillhoppa 6,472 kronor; och får Utskottet, jemte tillkännagifvande, att boställena blifvit indragna, Berga N:o 1 och Aspa N:o 5, på grund af boställenas olämplighet; Vallby N:o 12, på grund af tjensteinnehafvarens död; Anne och Allekärr, på grund af tjensteinnehafvarens afskedstagande, och Attersta N:o 7 med qvarn, på grund af tjensteinnehafvarens ingående på den nya lönestaten, hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att penninganslaget under landsstaterna i länen må höjas med det belopp, hvartill förenämnda fem indragna landsstatsboställens afkastning är i stat beräknad, eller 6,472 kronor.

Ålderstillägg.

Ang. ålders-
tillägg.
[6.]

7:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen må medgifva, att de för undervisare i boskapsskötsel och mejerihushållning, landbruksingenjörer, landbruksakademiens sekreterare, agrikulturkemisten, intendenten vid akademiens experimentalfält, undervisaren i fårskötsel och ullkultur, den å ordinarie stat uppförde undervisaren i husslöjd och

fiskeriintendenten ifrågakommande ålderstillägg må från och med år 1885 utgå af förslagsanslaget "ålderstillägg", samt för sådant ändamål från och med samma år höja detta anslag från 213,500 kronor till 239,000 kronor, eller med kronor 25,500.

Af statsrådsprotokollet (sid. 24 och ff.) inhemtas, att från detta anslag utgå de ålderstillägg, som enligt fastställda löneregleringar tillkomma tjänstemän, anstälde i departementets kansli, i statistiska centralbyrån, i landtmäteristyrelsen, i öfverståthållareembetets kansli, vid landsstaterna och i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Deremot äro enligt samma statsrådsprotokoll fortfarande på vissa af hufvudtitelns ordinarie anslag till jordbruket, handeln och näringarna anvisade ålderstillägg för åtskillige å samma anslag uppförde tjänstemän, hvilka, jemlikt Riksdagens beslut och nådiga brefven den 29 Maj 1874 och den 1 Juni 1877, äro berättigade till ålderstillägg enligt de allmänna grunderna för sådana tilläggs åtnjutande, eller för hvarje ålderstillägg fem kalenderårs väl vitsordad tjänstgöring. Dylika ålderstillägg, alla å 500 kronor, förekomma under följande anslag, nemligen under anslagen för:

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar:

3 ålderstillägg åt två undervisare i boskapsskötsel och mejerihushållning;

Landbruksingenjörer och deras biträden:

3 ålderstillägg åt 18 landbruksingenjörer;

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:

2 ålderstillägg åt landbruksakademiens sekreterare,

2 ålderstillägg för agrikulturkemisten,

2 ålderstillägg för intendenten vid landbruksakademiens experimentalfält,

3 ålderstillägg för en undervisare i färskötsel och ullkultur;

Befrämjande i allmänhet af slöjderna:

3 ålderstillägg för en undervisare i husslöjd;

Fiskerinäringens understöd:

2 ålderstillägg för fiskeriintendenten.

I statsrådsprotokollet meddelas vidare, att sammanlagda summan af ålderstillägg, som kunna komma att under dessa anslag utgå, utgör 37,000 kronor. Hela denna summa vore dock ej anvisad, utan uppginge de ålderstillägg, som tid efter annan, i den mån tjänstemännen blifvit till lönförhöjning berättigade, vore anvisade å de särskilda anslagen, till ett belopp af tillhoppa 25,000 kronor, deraf å anslaget till undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar 3,000 kronor; landbruksingenjörer och deras biträden 15,000 kronor; befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar 4,500 kronor;

befrämjande i allmänhet af slöjderna 1,500 kronor och fiskerinäringens understöd 1,000 kronor.

Enligt hvad landtbruksakademiens förvaltningskomité anmält och med afseende å de af komitén gifna vitsord, vore derjemte landtbruksingeniören Gustaf Theodor Ohlsson, undervisaren i fårskötsel och ullkultur Thomas Hofman-Bang och undervisaren i husslöjd Albert Theodor Ramström berättigade att från och med år 1885 komma i åtnjutande, Ohlsson, som utnämndes år 1876, af första och de båda öfrige, hvilka tillsattes år 1874, af andra ålderstillägget. Summan af dessa ålderstillägg utgjorde 1,500 kronor, men som de för ålderstillägg till undervisaren i fårskötsel och ullkultur och för undervisaren i husslöjd redan anvisade medel lemnade tillgång till de för Hofman-Bang och Ramström ifrågakommande ålderstillägg, skulle det endast vara ålderstillägget till Ohlsson, som behöfde föranleda anslagsökning.

Då det hitintills iakttagna förfaringssättet med ålderstilläggens inläggande i de särskilda anslagsbeloppen medför icke allenast den olägenhet, att hvarje gång en af ifrågavarande tjänstemän intjenat ett ålderstillägg, som icke kan med det för sådant ändamål redan å anslagstiteln anvisade belopp bestridas, framställning måste göras till Riksdagen om uppförande å anslaget af därför nödiga medel, utan äfven den oegentlighet, att, då en gång alla dessa ålderstillägg blifvit uppförda, reservationerna obehörigen ökas under de tider, då tjänsteinnehafvare ännu ej tillträdit sina ålderstillägg, hemställer Utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att de för undervisare i boskapsskötsel och mejerihushållning, landtbruksingeniörer, landtbruksakademiens sekreterare, agrikulturkemisten, intendenten vid akademiens experimentalfält, undervisaren i fårskötsel och ullkultur, den å ordinarie stat uppförde undervisaren i husslöjd och fiskeriintendenten ifrågakommande ålderstillägg få från och med 1885 utgå af förslagsanslaget till »ålderstillägg», samt för sådant ändamål från och med samma år höja detta anslag med 25,500 kronor, eller från 213,500 kronor till 239,000 kronor.

Skiften och afvittringar.

8:o. Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen må dels för år 1885 bevilja förhöjning i årsarfvodet med

Ang. höjning
i årsarfvodet
för stor-
skiftes-
landtmätare

400 kronor till hvarje storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, som icke kommer att åtnjuta arfvode efter taxa, samt i styresmannens för storskiftesverket årsarfvode likaledes med 400 kronor, *dels* medgifva, det de belopp, hvarmed inkomsterna af tjensten under år 1885 för afvittringslandtmätare i Vesterbottens och Norrbottens län och de storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, hvilka åtnjuta arfvode efter taxa, kunna komma att understiga 2,500 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,000 kronor för dem, som på grund af ålder i tjensten åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjänstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken, *dels* för år 1885 åt föredragandena af afvittringsärendena i Vesterbottens och Norrbottens län samt till skrifbiträde åt dem bevilja en tillökning af 400 kronor i det åt hvarje af dem anslagna belopp, *dels* ock bevilja tillfällig förhöjning i styresmannens för afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1885 med 200 kronor.

Hänvisande till den utredning, som i statsrådsprotokollet (sid. 27 o. ff.) lemnas i fråga om detta anslagsbehof, får Utskottet, under erinran att Riksdagen för hvarje af de sist förflutna åren lemnat motsvarande medgifvanden, hemställa,

a) att Riksdagen må för år 1885 bevilja förhöjning i årsarfvodet med 400 kronor till hvarje storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, som icke kommer att åtnjuta arfvode efter taxa samt i styresmannens för storskiftesverket årsarfvode likaledes med 400 kronor;

b) att Riksdagen må medgifva, att de belopp, hvarmed inkomsterna af tjensten under år 1885 för afvittringslandtmätare i Vesterbottens och Norrbottens län och de storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, hvilka åtnjuta arfvode efter taxa, kunna komma att understiga 2,500 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,000 kronor för dem, som på grund af ålder i tjensten åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjänstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken;

c) att för år 1885 åt föredragandena af afvittringsärendena i Vesterbottens och Norrbottens län samt till skrifbiträde åt dem må beviljas en tillökning af 400 kronor i det åt hvarje af dem anslagna belopp; och

d) att tillfällig förhöjning i styresmannens för afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1885 med 200 kronor må beviljas.

Ang. anslag
till storskiftes
och afvittrings-
verken.
[8.]

9:o. Vidare har Kongl. Maj:t under denna anslagstitel föreslagit Riksdagen att till bestridande af kostnaderna för storskiftes- och afvittringsverken under år 1885 för samma år utöfver ordinarie anslaget 63,000 kronor, på extra stat anvisa 225,000 kronor, eller 12,000 kronor mindre än för näst föregående år.

På grund af hvad i statsrådsprotokollet (sid. 29) blifvit till stöd för denna framställning anfördt hemställer Utskottet,

att till bestridande af kostnaderna för storskiftes- och afvittringsverken under år 1885 för samma år, utöfver ordinarie anslaget 63,000 kronor, må på extra stat anvisas 225,000 kronor.

Statistiska tabellkommissionen.

Ang. reservationsanslagens förvandlande till bestämda anslag.

10:o. I ofvan berörda af Herr Friherre Klinckowström väckta motion N:o 1 har på anförda skäl yrkats, att samtliga å sjetta hufvudtiteln uppförda *reservationsanslag* må upphöra att vara reservationsanslag och i stället blifva bestämda anslag.

Hänvisande till det yttrande, Utskottet redan vid behandlingen af anslagen under andra hufvudtiteln afgifvit rörande denna motion, får Utskottet här endast utlåta sig beträffande de delar af motionen, som afse anslag under sjetta hufvudtiteln, samt dervid till en början anmärka, hurusom en af motionären anförd anslagstitel, nemligen "Kongl." bibliotekets underhållande, uppenbarligen tillkommit af förbi-seende och att motionären antagligen afsett det till statistiska centralbyråns bibliotek afsedda reservationsanslaget å 1,500 kronor.

Reservationsanslagen äro enligt hvad förut blifvit nämndt sådana anslag, hvarå uppkommande behållningar ej ingå till de allmänna besparingarna utan reserveras för utgifter till samma ändamål, hvartill anslaget blifvit anvisadt. Benämningen *reservationsanslag* förekommer väl först i 1841 års riksstat, men i sjelfva verket hafva sådana anslag funnits långt förut. Så t. ex. förekom i 1823 års statsreglering å första hufvudtiteln ett anslag af 30,000 R:dr b:co till hofstallets utfodring, som var fastställt såsom ett förslagsanslag, hvars behållningar skulle reserveras till följande år för att användas till samma ändamål.

Beträffande de af motionären uppräknade reservationsanslag å sjetta hufvudtiteln torde Utskottet särskildt böra fästa uppmärksamheten å de under N:is 8—19 i motionen (sid. 25) uppräknade anslag. I sjelfva verket äro nemligen alla dessa anslag att anse endast såsom ett enda anslag till "jordbruket, handeln och näringarne" och den fördelning af detta anslag på särskilda titlar som egt rum har, enligt hvad Rikets Ständer i underdånig skrifvelse den 23 December 1840 (N:o 174) gifvit till känna, tillkommit för att riksstaten mera åskådligt måtte upptaga de särskilda föremål, till hvilka de å hufvudtiteln beviljade anslag utginge. Vidare hafva Ständerna enligt skrifvelse den 5 Juni 1841 (N:o 364) beträffande samma anslag, hvilka från då varande 9:de hufvudtiteln öfverflyttats till 6:te hufvudtiteln, beslutat att anslagen skulle under en särskild afdelning uppföras, och att de inom denna afdelnings anslag uppkommande besparingar icke skulle få användas till andra behof, än som vore att hänföra till dem, hvilka under samma afdelning inbegreps; hvaraf följer att Kongl. Maj:t eger att, oberoende af den anslagstitel, hvarå behållning uppkommit, använda sådan behållning till utgifter under en annan titel inom afdelningen.

Ungefär liknande är förhållandet med de i motionen under N:is 1—5 omnämnda anslag, hvilka tillsammans utgöra ett enda reservationsanslag.

Meddelande detta får Utskottet hemställa,

att förevarande motion jemväl i nu behandlade del må lemnas utan afseende.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanärningar.

11:o. Under förutsättning att hvad Utskottet här ofvan under anslagstiteln "ålderstillägg" hemställt vinner Riksdagens bifall, får Utskottet i enlighet med Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställa,

Ang. utslutande från anslaget af det för ålderstillägg anvisade belopp.

[9.]

att ifrågavarande anslagstitel minskas med det belopp 3,000 kronor, som derå anvisats till ålderstillägg åt två undervisare i boskapsskötsel och mejerihushållning, samt att i följd deraf anslaget nedsättes från 175,400 kronor till 172,400 kronor.

Landbruksingeniörer och deras biträden.

Ang. löner åt
ytterligare
två landt-
bruks-
ingeniörer.
[10].

12:o. Sedan Landbruksakademiens förvaltningskomité i underdånigt memorial den 14 September 1883 hos Kongl. Maj:t gjort framställning om aflåtande af proposition till denna Riksdag angående anslag på ordinarie stat till ytterligare två landbruksingeniörer, hvardera med en aflönning af 2,000 kronor, har Kongl. Maj:t föreslagit att Riksdagen må medgifva, att ytterligare två landbruksingeniörer med enahanda aflöningsförmåner, som äro nuvarande ingenjörer beviljade, må från och med år 1885 anställas, samt, för beredande af tillgång å härför erforderliga aflöningsmedel, höja ordinarie anslaget "landbruksingeniörer och deras biträden" med 4,000 kronor.

Vid 1883 års riksdag föreslog Kongl. Maj:t likaledes efter derom af förvaltningskomitén gjord framställning att från och med 1884 antalet landbruksingeniörer måtte ökas med två, så att hela antalet, som förut varit 16, skulle komma att uppgå till 18; och får Utskottet, innan Utskottet öfvergår till behandling af det nu föreliggande förslaget, erinra om hvad förvaltningskomitén yttrade i det memorial, som låg till grund för Kongl. Maj:ts framställning till 1883 års riksdag. Komitén yttrade nemligen bland annat:

att med det stigande intresset icke allenast för åkerjordens fullständiga afdikning, omläggning och ordnande, utan ännu mer för torrläggning af sankta eller vattendränkta marker, afsedda för odling af säd eller foderväxter, den landbrukande befolkningens behof af ingenjörbiträde år ifrån år så tillvuxit att, då enligt sammandrag af de requisitioner å sådant biträde, som till förvaltningskomitén ingått, antalet begärda förrättningsdagar år 1871 uppgått till 1,579, detta antal sedermera stigit till 2,549 år 1872, till 3,104 år 1881 och till 3,475 år 1882;

att, till följd af lagen om dikning och annan afledning af vatten af den 20 Juni 1879, hvilken lag från och med år 1880 trädte i kraft, flere egare af gemensamma marker förenat sig till utförande af större samfälda företag för reglering af vattendrag och afdikning af stora arealer mer eller mindre vattendränkt mark, samt såsom laga förrättningsmän härvid anlitat landbruksingeniörer, hvarigenom behofvet af sådane under sista tiden blifvit ännu större, så att requisitioner för dylika laga förrättningar, hvilka vanligen kräfde många förrättningsdagar, ej kunnat fullgöras annorlunda än genom förrättningsdagarnes fördelning på flera år, och stundom icke ens kunnat upptagas, på det

icke allt för många andra jordbrukare på skilda håll skulle komma att sakna biträde, råd och upplysningar;

att, då de allra flesta förrättningar voro af den beskaffenhet, att de måste handläggas under den tid af året, då marken vore ofrusen eller fri från snö eller öfverflödigt vatten, samt äfven något afseende borde fästas vid väderleksförhållandena, ej mera än 180 à 200 arbetsdagar kunde beräknas för hvarje ingenjör till arbete ute på fältet;

att, enär uti nådiga reglementet för de i statens tjänst anstälde landtbruksingenjörer af den 8 December 1865 vore föreskrifvet, att öfver undersökningarne skulle afgifvas betänkande, kostnadsförslag, plankarta, längd- och tvärprofil, de arbeten, som blefve en följd af de utaf ingenjörerne ute på fältet utförda undersökningar, fullt upptog den återstående tiden af året; och

att, om efterfrågan af biträde utaf landtbruksingenjörer under år 1882 sammanställdes med tillgången på arbetskrafter för samma år, omkring 216 förrättningsdagar belöpte å hvarje af statens landtbruksingenjörer.

I sitt memorial af den 14 September 1883 har förvaltningskomitén ytterligare erinrat, hurusom de agronomiska förrättningar, hvilka handläggas af landtbruksingenjörerne, år från år varit i stigande, så att dessa förrättningar ej kunnat i allo bestridas af de i statens tjänst då anstälde 16 landtbruksingenjörerne, hvarefter komitén vidare anført, att det vore att emotse, att nämnde tjänstemän skulle komma att anlitas vida mera än förr, när under 1884 och påföljande år lån komme att sökas från odlingslånefonden, hvadan behovet af agronomiska biträden för uppgörande af afdiknings- och odlingsplaner säkerligen blefve vida större än under de föregående åren; och att ytterligare två landtbruksingenjörer borde på ordinarie stat antagas, på det att de motsedda ökade förrättningarne för afdikning och odling af sankta trakter måtte kunna handläggas i behörig tid och ordning, hvilket ej kunde medhinnas med de landtbruksingenjörer, som vid tiden för memorialets afgifvande funnos anstälde, samt de tvenne, till hvilkas anställning vid förra riksdagen lemnats anslag och hvilka komme att träda i tjänstgöring med år 1884.

Enligt upplysningar från landtbruksakademiens tjänstförrättande sekreterare hafva requisitionerna å biträde af landtbruksingenjörer äfven under år 1883 varit i stigande, i det att begärde arbetsdagar under nämnda år uppgått till 3,507; och har sekreteraren tillika meddelat, att utaf de göromål, till hvilka biträde sålunda requirerats, ej mindre än 600 förrättningsdagar måst i brist af arbetskrafter efter sättas.

Då på grund af hvad sålunda blifvit anfördt behovvet af ökad biträde utaf landbruksingeniörer utöfver de 18, som numera äro anstälde i statens tjenst, blifvit ådagalagdt, får Utskottet, med erinran att enligt gällande grunder aflöningen för landbruksingeniörer utgör i lägsta graden 2,000 kronor, förutom rese- och traktsmentsersättning, samt kan ökas efter 5 års väl vitsordad tjenstgöring till 2,500 kronor, efter ytterligare 5 år till 3,000 kronor och efter ytterligare 5 år till 3,500 kronor, hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att ytterligare två landbruksingeniörer med enahanda aflöningsförmåner, som äro nuvarande ingenjörer beviljade, må från och med 1885 anställas, samt, för beredande af tillgång å härför erforderliga aflöningsmedel, höja ordinarie anslaget till "landbruksingeniörer och deras biträden" med 4,000 kronor.

Ang. utslutande från anslaget af det för ålders-tillägg anvisade belopp.

13:o. Under förutsättning att Utskottets här ofvan gjorda hemställan vid anslagstiteln "ålderstillägg" varder af Riksdagen bifallen får Utskottet hemställa,

[11].

att Riksdagen med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning må minska anslaget till "landbruksingeniörer och deras biträden" med det derå för ålderstillägg nu anvisade belopp 15,000 kronor och således bestämma detta anslag till 47,500 kronor.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

Ang. utslutande från anslaget af det för ålders-tillägg anvisade belopp.

14:o. Likaledes får Utskottet under den i näst föregående punkt gjorda förutsättning hemställa,

[12].

att Riksdagen med bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit må minska anslaget till "befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar" med det derå för ålderstillägg nu anvisade belopp 4,500 kronor eller från 45,950 kronor till 41,450 kronor.

Hästafvelns förbättrande.

Ang. minskande af anslaget.

15:o. Under denna anslagstitel har Herr Friherre *Klinckowström* i sin ofvanberörda motion (N:o 1) bland annat yrkat, att anslaget till

hästafvelns förbättrande, som nu utgör 93,550 kronor, deraf särskildt 35,000 reservationsanslag till prisbelöningar för hästar, måtte i 1885 års riksstat till 60,000 kronor nedsättas.

I motionen förmäles bland annat att enligt rikshufvudboken för år 1880 reservationen å detta anslag för nämnda år utgjort 667,366 kronor, hvaraf, enligt motionärens uppgift, skulle framgå, huru de s. k. reservationsanslagen onödigt hopade betydliga summor för jemförelsevis mindre viktiga ändamål.

Motionärens berörda uppfattning torde vara grundad derpå, att i kapitalkontot till rikshufvudboken behållningen å förevarande anslag icke är specificerad utan endast slutsumman upptagen, i följd hvaraf kan uppstå den föreställning, att hela det reserverade beloppet är för blifvande utgifter tillgängligt, men Utskottet har af uppgift, som blifvit från Statskontorets riksboksslutsbyrå meddelad, inhemtat, att reservationen till år 1882 redovisas sålunda:

	Öfver- styrelsen.	Strömsholms stuteri.	Ottenby stuteri.	Flyinge stuteri.	Summa.
Utgående balans för tillgångar.					
Enligt Styrelsens hufvudbok	20,630 84	1,064,946 08	489,150 06	1,092,225 83	2,666,952 81
<i>Afgå:</i> Fastigheters värden	— —	836,850 —	288,600 —	896,300 —	2,021,750 —
Återstår	20,630 84	228,096 08	200,550 06	195,925 83	645,202 81
<i>Nemligen:</i>					
Kontant behållning	468 94	4,341 61	7,275 19	481 33	12,567 07
Inventariers värden	428 40	180,940 55	178,266 13	175,226 58	534,861 66
Behållning af spannmål	— —	2,764 27	15,008 74	3,194 20	20,967 21
Utlånta medel	19,733 50	5,000 —	— —	10,000 —	34,733 50
Fordringar	— —	35,049 65	— —	7,023 72	42,073 37
Säger	20,630 84	228,096 08	200,550 06	195,925 83	645,202 81
<i>Afgå:</i>					
Skulder	— —	401 07	— —	— —	401 07
Summa reservation vid 1882 års utgång	20,630 84	227,695 01	200,550 06	195,925 83	644,801 74

På sätt förestående uppgift angifver, utgöres ifrågavarande reservation till ojemförligt största delen af värdet af inventarier, hvori ingår värdet af hästbesättningen vid stuterierna. Då dessa poster, likasom behållningen af spanmål och proviant, naturligen icke böra tagas i beräkning vid bedömande af det nuvarande anslagets behöflighet, samt summan af den kontanta behållningen, utlånta medel och fordringar efter afdrag af skulder icke uppgick till mer än 88,972 kronor 87 öre och för öfrigt i sjelfva verket är att betrakta såsom förlag, lärer icke nu anledning förefinnas att vidtaga någon förändring med förevarande anslag, helst hästafvelns förbättrande icke kan anses vara något mindre viktigt ändamål, utan tvärtom är af stor betydelse, särskildt för landets jordbrukande befolkning.

Utskottet hemställer alltså,

att Herr Friherre Klinckowströms förevarande förslag icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

Fiskerinäringens understöd.

Ang. utslutande från anslagen af de för ålders-tillägg anvisade belopp.
[13, 14.]

16:o. Under förutsättning att hvad Utskottet under anslagstiteln »ålderstillägg» hemställt vinner Riksdagens bifall får Utskottet på Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning nu ytterligare hemställa,

a) att Riksdagen må från och med år 1885 minska anslaget för »befrämjande i allmänhet af slöjderna» med det belopp af 1,500 kronor, som nu är till ålders-tillägg anvisadt, så att anslaget, som nu utgör 42,000 kronor, nedsättes till 40,500 kronor;

och b) att Riksdagen må från och med nämnda år minska anslaget för »fiskerinäringens understöd» med 1,000 kronor eller det belopp, som nu är till ålderstillägg anvisadt, så att anslaget från nuvarande 18,600 kronor nedsättes till 17,600 kronor.

Extra utgifter.

Ang. anslaget till extra utgifter.

17:o. Till bestridande af extra utgifter finnes i riksstaten uppfördt ett ordinarie reservationsanslag å 15,000 kronor, och å detta an-

slag hafva, enligt hvad Utskottet inhemtat, småningom gjorts besparingar, på sätt nedanstående uppgift utvisar:

till år 1875	utgjorde reservationerna	11,737: 70	kronor.
» » 1876	» »	9,507: 17	»
» » 1877	» »	10,379: 99	»
» » 1878	» »	6,714: 46	»
» » 1879	» »	8,667: 17	»
» » 1880	» »	14,451: 22	»
» » 1881	» »	22,176: 42	»
» » 1882	» »	27,721: 90	»
» » 1883	» »	29,517: —	»
» » 1884	» »	35,004: 93	»

Då häraf framgår, att anslaget icke allenast under en lång tid visat sig vara fullt tillräckligt utan äfven att det medgifvit så betydliga besparingars uppläggande, anser Utskottet sig kunna antaga att, äfven om i den närmaste framtiden förändrade förhållanden skulle inträffa, så att större belopp af anslaget behöfde användas och behållningarna minskades, anslaget likväl utan olägenhet kan tåla vid någon nedsättning. Utskottet vill därför föreslå, att anslaget till extra utgifter må med 3,000 kronor nedsättas från och med början af nästkommande år, så att anslaget i 1885 års riksstat skulle upptagas till endast 12,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må besluta att i 1885 års riksstat sjetta hufvudtitelns anslag till extra utgifter skall bestämmas till 12,000 kronor och sålunda från nuvarande 15,000 kronor minskas med 3,000 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

18:o. Beträffande *öfriga ordinarie anslag*, som i riksstaten för innevarande år finnas å Sjetta hufvudtiteln uppförda, har någon annan förändring icke ifrågakommit, än att Kongl. Maj:t föreslagit, att anslaget till "*skrifmaterialier och expenser, ved, m. m.*" må för jemnande af hufvudtitelns slutsumma höjas med 534 kronor, eller från 118,340 kronor till 118,874 kronor.

Ang. öfriga ordinarie anslag.
[15.]

Utskottet hemställer därför,

att under förbehåll af den ändring i anslaget till Kommerskollegium, som kan blifva en följd af derom under riksdagens lopp inträffande nådig framställning, samtliga Sjette hufvudtitelns ordinarie anslag, hvilka icke blifvit här ofvan särskildt omförmälda, må uppföras till enahanda belopp som i nu gällande riksstat, dock att i anslaget till "skrifmaterialier och expenser, ved m. m." må få göras den jemkning, som för jemnande af hufvudtitelns slutsumma kan blifva erforderlig.

Med afseende å *tillfälliga* behof, hänförliga till Sjette hufvudtiteln, äro, förutom hvad under punkterna 2—4 här ofvan omförmäls, följande framställningar gjorda:

Öfverståthållarembetet.

Ang. anslag till fortsatt utgifvande af "polisunderrättelser".
[16.]

19:o. Till fortsatt utgifvande af "polisunderrättelser" är af Kongl. Maj:t begärdt samma belopp för år 1885, som under en följd af år för samma ändamål af Riksdagen anvisats, eller 10,000 kronor; och då mot denna framställning ej varit något att erinra, får Utskottet hemställa,

att Riksdagen må till fortsatt utgifvande under år 1885 af "polisunderrättelser" på extra stat anvisa ett belopp af 10,000 kronor.

Ang. bidrag till aflöning åt exekutionsbetjeningen i Stockholm.
[17.]

20:o. Vidare har Kongl. Maj:t såsom *bidrag till aflöningen åt exekutionsbetjeningen i Stockholm* äskat ett belopp på extra stat af 12,200 kronor.

I statsrådsprotokollet (sid. 36 och 37) redogöres för uppkomsten af detta anslag, som allt ifrån 1881 af Riksdagen blifvit beviljadt, hvarjemte Kongl. Maj:t meddelat, att åtgärder skola vidtagas för åstadkommande under innevarande år af den utredning i ärendet, som vore erforderlig för afgörande af uppkommen fråga, huruvida icke utgifterna för aflöning åt exekutionsbetjeningen i Stockholm borde bestridas utslutande af staden sjelf. Utskottet har vid 1881—1883 årens riksdagar hemställt att i afvaktan på dylik utredning anslaget skulle fortfarande på extra stat uppföras; och får Utskottet, då berörda utred-

ning ännu icke åstadkommits, nu, och under uttalande af den förhoppning, att förslag om frågans definitiva afgörande må varda till nästkommande Riksdag aflåtet, hemställa,

att på extra stat för år 1885 må till Öfverståthållareembetets förfogande anvisas såsom bidrag till aflöning åt exekutionsbetjeningen i Stockholm ett belopp af 12,200 kronor.

Landsstaterna i länen.

21:o. Med bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit, har sistlidne Riksdag medgifvit, att de aflöningsbelopp, som till följd af den utaf Kongl. Maj:t beslutade sammanslagningen af andra och tredje fögderierna i Upsala län till ett fögderi blefve tillgängliga, finge användas för inrättande af en kronofogde- och en häradsskrifvare-tjänst inom Jemtlands län; hvarjemte, och då fögderiregleringen inom Upsala län icke skulle genomföras annorlunda än i den mån någon af fögderitjenstemännen i de båda fögderierna afginge, Riksdagen för uppehållande under innevarande år af nämnda tjänster inom Jemtlands län på extra stat för samma år anvisat 6,800 kronor, att utgå i den mån sådant kunde varda erforderligt.

Sedan Kongl. Maj:t derefter, enligt hvad i statsrådsprotokollet (sid. 38 och 39) meddelas, den 22 sistlidne Juni beslutit, att af Jemtlands läns tre fögderier skulle från och med innevarande år bildas fyra fögderier, har den nya kronofogdetjensten blifvit tillsatt på förordnande tills vidare. Till den nya häradsskrifvarebefattningen har förslag upprättats, men handlingarna härom hafva ännu icke inkommit till Civildepartementet.

Då någon af tjenstemännen inom Upsala läns förenämnda fögderier ännu icke afgått, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen,

att för uppehållande af de omförmälda båda fögderitjensterna inom Jemtlands län under 1885 må på extra stat för samma år anvisas ett anslag af 6,800 kronor, att utgå i den mån sådant kan varda erforderligt.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas, samt att således för uppehållande af omförmälda båda fögderitjänster i Jemtlands län på extra stat för år 1885 anvisas ett belopp af 6,800 kronor, att utgå i den mån sådant kan blifva erforderligt.

Ang. anslag till två fögderitjänster i Jemtlands län.

[18.]

Ang. anslag
till särskild
polisstyrka
å landet.
[19.]

22:o. Af skäl att från Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länen inkommit framställningar om delaktighet i det på extra stat för innevarande år anvisade anslaget till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka å landet, der sådan af förhållandena kan påkallas m. m., med belopp, som tillsammans uppgått till mer än den anvisade summan, har Kongl. Maj:t ansett, att samma anslag fortfarande är behöfligt samt därför af Riksdagen begärt beloppets anvisande jemväl för nästkommande år.

I nådigt bref den 10 November 1882 angående fördelningen af 1883 års anslag för ändamålet har föreskrifvits, att medlen finge af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande användas dels till särskild polisstyrka å landet, att utgå i form af aflöning och reseersättning åt de personer, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande kunde komma att i mån af behof förordna att med polistjenstemans befogenhet och skyldigheter biträda vid upprätthållande af ordning och säkerhet inom de särskilda länen, dels till belöning för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande äfvensom med iakttagande, hvad anginge anslag till särskild polisstyrka, att bidragen företrädesvis tilldelades kommuner, hvilka sjelfva lemnade motsvarande tillskott, eller der landsting eller enskilde vore villiga att för ändamålet bidraga, och att undantag härifrån endast måtte medgifvas i särskilda fall, då behof af polisuppsigt funnes, och bidrag till bestridande af kostnaderna därför ej kunde erhållas.

Liknande föreskrifter skulle komma att jemväl fortfarande tillämpas; och hemställer Utskottet,

att Riksdagen må på extra stat för år 1885 anvisa ett belopp af 50,000 kronor, att användas till aflönande och underhåll af särskild polisstyrka å landet, der sådan kan af förhållandena påkallas, äfvensom till belöningar för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande och gripande.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

Ang. anslag
för tillsynen
å statens jern-
vägsbygg-
nader.
[20.]

23:o. I underdånig skrifvelse den 21 November 1883 har Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen rörande tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader under år 1885 anfört att, ehuru dessa jernvägsbyggnader nu mera erhållit större utsträckning än som förutsattes, då 1882 års Riksdag till anordnande af tillsynen öfver dessa byggnader för år 1883 beviljade

ett anslag af 20,000 kronor, styrelsen likväl icke ville ifrågasätta, att högre belopp för år 1885 dertill hos Riksdagen äskades än det för hvardera af åren 1883 och 1884 anvisade eller 20,000 kronor.

Berörda för år 1884 anslagna belopp, 20,000 kronor, har, enligt hvad i statsrådsprotokollet (sid. 39) meddelas, af Kongl. Maj:t fördelats på enahanda sätt som 1883 års anslag till samma ändamål; och enär, till följd af det vid sistnämnda års riksdag beslutade inköp för statens räkning af jernvägen mellan Söderhamn och sjön Bergviken samt denna jernvägs ombyggnad och utsträckning, statens pågående jernvägsbyggnader och deraf beroende göromål inom Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen erhållit ett ej obetydligt ökad omfång, har någon minskning af kostnaderna för dessa göromåls bestridande ej ansetts kunna ifrågasättas; hvadan Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att äfven för år 1885 på extra stat anvisa och till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett belopp af 20,000 kronor, att användas för anordnande under samma år af *tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader*.

Då på grund af hvad sålunda anförts göromålens mängd och omfattning icke lära medgifva att arbetskrafterna minskas, hemställer Utskottet,

att Riksdagen må på extra stat för 1885 till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett anslag af 20,000 kronor för anordnande under samma år af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader.

24:o. Då det åt Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen gifna uppdrag att taga befattning med de ansökningar om lån från den vid 1883 års riksdag beslutade odlingslånefonden medfört behof af ökade arbetskrafter dels för granskning och kontroll af planer och kostnadsförslag i vida större omfattning än förr, dels ock för att ega tillgång till särskilda biträden med nödiga insigter i de till odling af de utdikade fälten hörande arbeten, har styrelsen i memorial den 15 September 1883 anfört, bland annat:

att de allra flesta af de i styrelsens arkiv inneliggande, i enlighet med förut stadgade vilkor för erhållande af anslag eller lån och gifna föreskrifter fullständigt utarbetade och granskade samt i öfrigt förberedda planer och förslag till vattenaftappnings- och frostaffledningsföretag måste till vederbörande intressenter återsändas för förfullständigande;

att till den granskning af inkommande planer, som sålunda å nyo måste företagas, afseende icke allenast planerna för vattenaflednings-

*Ang. arfvode
åt extra byrå-
ingenjörer
m. m.
[21.]*

arbetenas utförande, utan äfven de för erhållande af statslån erforderliga odlingsplanerna, styrelsens tjänstemannapersonal blefve otillräcklig, särdeles som någon inom styrelsen anställd tjänsteman icke egde eller kunde begäras ega den insigt och erfarenhet i landthushållning, som erfordrades för bedömande af uppgjorda odlingsplaners beskaffenhet och som för en fullständig granskning af dylika mål numera komme att påkallas; samt

att styrelsen därför såge sig föranlåten anhålla, att styrelsen finge anställa någon erfaren landtbruksingeniör eller annan lämplig person för att i egenskap af extra byråingeniör biträda med ifrågavarande planers granskning, samt att, intill dess Riksdagen blefve i tillfälle att för ändamålet anslå nödiga medel, Eders Kongl. Maj:t täcktes för år 1884, till bestridande af en sådan extra tjänstemans arfvode och öfriga tillfälliga omkostnader, i nåder anvisa ett belopp af högst 5,000 kronor.

Vid föredragning af detta memorial den 28 September 1883 har Kongl. Maj:t bifallit styrelsens hemställan om anställande tills vidare af en extra byråingeniör äfvensom, till bestridande af arfvode åt honom samt af andra tillfälliga omkostnader, föranledda af bestyret med odlingsplanernas granskning, af tillgängliga medel anvisat för år 1884 ett belopp af högst 5,000 kronor.

Under åberopande häraf har styrelsen i förenämnda skrifvelse af den 21 November 1883 anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att för år 1885 till samma ändamål anslå enahanda belopp.

Enligt hvad styrelsen meddelat, utgöras de tillfälliga omkostnaderna hufvudsakligen af ersättningar till extra byråingeniören och styrelsens distriktstjänstemän för resor i och för kontroll å odlingsföretagen.

Då af hvad i ärendet förekommit ansetts framgå, att behofvet af en extra byråingeniör för ifrågavarande göromål äfven under år 1885 kommer att göra sig gällande, likasom att andra tillfälliga omkostnader i följd af kontrollen öfver odlingsföretagen äro att under samma tid emotse, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1885 anvisa och ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 5,000 kronor, till bestridande ej mindre af *arfvode* åt den för granskning af vattenaflednings- och odlingsplaner hos styrelsen anstälde extra byråingeniör än äfven af de andra tillfälliga omkostnader, som af kontrollen kunde föranledas.

Utskottet, som inhemtat, att de till styrelsen hittills inkomna odlingsplaner, för hvilkas utförande lån från fonden skulle tagas i anspråk, endast uppgå till fem, kan likväl icke annat än tillstyrka Kongl. Maj:ts framställning, enär, om målens antal ännu icke varit stort, sak-

kunniga biträden hos styrelsen likväl för den närmaste tiden kunna anses behöfliga, då styrelsen sjelf icke kan antagas vara i stånd att derförutan egna dessa ärenden erforderlig utredning;

samt för öfrigt, på sätt anfördt blifvit, för kontrollen af arbeten penningmedel ej kunna undvaras; hemställande Utskottet alltså,

att Riksdagen må på extra stat för 1885 anvisa och ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett anslag af 5,000 kronor, att användas till arfvode åt en extra byråingenjör hos Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt andra tillfälliga omkostnader, som af kontrollen öfver odlingsföretagen kunna föranledas.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar.

25:o. Sedan 1882 års Riksdag på extra stat för år 1883 anvisat 10,000 kronor till ordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landbruksinstitut, samt landbruksakademiens förvaltningskomité, enligt nådig befallning, afgifvit förslag till ordningsstadgar för undervisningen, äfvensom komitén för landtbruksläroverkens organisation yttrat sig i ärendet, har Kongl. Maj:t i nådigt bref till komitén den 13 April 1883 förordnat:

att första kursen för mejerielever så väl vid Ultuna som vid Alnarps landbruksinstitut skulle taga sin början den 1 November 1883;

att förvaltningskomitén skulle ega att, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af komitén ingifna förslaget, utfärda ordningsstadgar att tills vidare tjena till efterrättelse vid undervisningen; samt

att hela det för mejeriundervisningen beviljade anslag för år 1883, 10,000 kronor, skulle af Statskontoret, på requisition af styrelsen för vederbörande landbruksinstitut, utbetalas med 5,000 kronor till hvardera institutet, och att hvardera styrelsen skulle ega att häraf, till anskaffande af nödig undervisningsmateriel och vidtagande af de för undervisningen behöfliga anordningar i öfrigt, använda hvad som ej erfordrades för lärarens aflöning.

Sedermåra har af Riksdagen äfven för år 1884 till anordnande af högre mejeriundervisning vid landtbruksinstitutet beviljats enahanda belopp som för år 1883.

Styrelsen för Alnarps landbruksinstitut, som, under det den vidtagit förberedande åtgärder för undervisningens ordnande, kommit i erfarenhet om att en tidsenligare bostad behöfdes för förste läraren

Ang. anslag till uppförande vid Alnarps af en bostadsbyggnad.

[22.]

och föreståndaren för mejeriskolan, har nu uti en till Eders Kongl. Maj:t ingifven skrift gjort framställning om afhjelpande af denna brist och dervid andragit: *att* förste läraren vid mejeriskolan, som åtnjöte en lön af 4,000 kronor, ej skäligen kunde inrymmas i ett par rum bland skolans elever, utan måste erhålla en sådan bostad, att han sattes i tillfälle att lefva såsom gift, hvartill dock för närvarande utrymme fullkomligen saknades vid institutet, och hvilket endast genom en nybyggnad kunde beredas; *att* i den underdåniga framställning, som af Malmöhus läns hushållningssällskap den 27 September 1880 gjordes om beviljande af anslag till ordnande af högre undervisning i mejerihandtering vid Alnarp, behovet af en särskild byggnad för beredande af bostad åt skolans lärare framhållits, hvarför utgiften enligt det kostnadsförslag, som åtföljde de då ingifna ritningarna dertill, belöpte sig till 24,575 kronor; *att*, ehuru sedermera åtskilliga boningsrum blifvit ordnade i mejeribyggnaden, behovet dock kvarstode af bostad för mejeriskolans förste lärare likasom för hospitanter eller personer, som, utan att vilja ingå såsom elever vid skolan, önskade der vinna insigt och praktisk skicklighet i mejerihushållning; *att* det emellertid nu mera befunnits att endast hälften af det anslag, som af hushållningssällskapet blifvit begärdt, behöfdes för uppförande af en byggnad för nämnda ändamål; *att* den vid mejeriskolan antagne föreståndare och förste lärare gjort hemställan att erhålla sådan bostad, att han kunde lefva gift; *samt att*, då enahanda fordran otvifvelaktigt komme att framställas af hvar och en för ifrågavarande lärarebefattning lämplig person, det berodde af denna fordrans beviljande, om en skicklig lärare skulle kunna påräknas. På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har styrelsen anhållit, att Eders Kongl. Maj:t täcktes, för betryggande af den högre undervisningen vid Alnarp, af allmänna medel bereda ett belopp af 12,000 kronor till bekostande af en byggnad, afsedd för förste läraren vid den högre mejeriskolan derstädes, och i hvilken byggnad äfven ett par rum för hospitanter skulle anbringas.

Landtbruksakademiens förvaltningskomité, hörd i ärendet, har under den 16 November 1883 yttrat sig öfver framställningen, hvarvid komitén öfverlemnade från styrelsen för landtbruksinstitutet infortrade ritningar och kostnadsförslag för den afsedda byggnaden, det senare slutande å en summa af 13,700 kronor. För egen del har förvaltningskomitén, med hänsyn till dels de utmärkta anordningar, som vid institutet vidtagits för åstadkommande af fullständig högre undervisning i mejerihushållning, hvartill så väl institutet med egna medel som Malmöhus läns hushållningssällskap medelst särskilda bidrag medverkat, dels ock vigten för landthushållningen, att mejerihandteringen inom

landet uppdröfves till högsta möjliga fullkomlighet, hvartill fordrades, att fullt skicklige lärare kunde mot nöjaktiga vilkor anställas, tillstyrkt bifall till styrelsens för landtbruksinstitutet underdåniga anhållan, helst styrelsen förklarar sig vilja af egna medel fylla skilnaden mellan det begärda anslaget 12,000 kronor och den summa 13,700 kronor, till hvilken kostnaden vore beräknad. Beträffande den å byggnadsritningen upptagna inredningen för ifrågavarande hus har förvaltningskomitén emellertid anmärkt, att denna inredning borde kunna göras vida lämpligare och mera ändamålsenlig än den å planritningen föreslagna; på grund hvaraf förvaltningskomitén hemställt, att planritningen till rumindelningen i byggnaden ej måtte till efterrättelse fastställas, utan att det måtte öfverlåtas åt institutets styrelse att vid densamma vidtaga de ändringar, som efter förnyad granskning af den föreslagna rumindelningen funnos lämpliga.

Vidare har Öfverintendentsembetet, uti underdånigt utlåtande den 4 December 1883, biträdt förvaltningskomiténs hemställan om omarbetning af planritningen öfver rumindelningen, dervid nämnda embete förmänt sig anse någon tillökning icke härigenom föranledas i det angående byggnaden upprättade kostnadsförslaget, emot hvilket, likasom emot husets façader, embetet ej funnit skäl till anmärkning.

För närmare upplysning om de anordningar, som blifvit vidtagna vid Alnarps landtbruksinstitut för åstadkommande af ifrågavarande undervisning, har, på anmodan af chefen för Civildepartementet, föreståndaren för institutet under den 21 December 1883 afgifvit yttrande, hvaruti lemnats en detaljerad redogörelse dels för arbetena med iordningställandet af sjelfva mejerilokalen och för undervisningen vid mejeriet, dels ock för de medel, som härtill blifvit använda. Af denna redogörelse har inhemtats: att åtskilliga anordningar vidtagits för att inom mejeriet få till stånd en mönsterillverkning af smör och ost; att särskildt mejerilaboratorium inrättats; att ett mindre gasverk blifvit bestäldt och särskildt rum därför ordnad; att en ny och rymlig trappa blifvit byggd till mejeriets öfra våning, der boningsrum för sex elever och en större föreläsningssal inredts; att redskap af alla slag anskaffats; att sex elever och två hospitanter antagits vid mejeriskolan, hvars verksamhet tagit sin början med ingången af sistlidne November månad; att förste lärare, som tillika är föreståndare, extra lärare för meddelande af undervisning i byggnaders konstruktion och skötsel af ångmaskiner samt praktisk lärare (eller mejerist) vid skolan anstälts; att af det för år 1883 anvisade statsanslaget, 5,000 kronor, 666 $\frac{2}{3}$ kronor utgått till förste lärarens aflöning för November och December månader och återstoden 4,333 $\frac{1}{3}$ kronor användts till skolans iordningställande; att hushållningssäll-

skapet i länet för mejeriundervisningens ordnande vid Alnarp anvisat 2,000 kronor till inredning af boningsrummen i mejeriets öfra våning samt deras förseende med möbler och utbetalt 3,300 kronor med fraktkostnader för den amerikanska redskapens anskaffande, hvarjemte nämnda sällskap med 1,200 kronor bekostat länets mejerikonstulents resa till Norra Amerika för att sätta honom i tillfälle att inlära den der bedrifna ostberedningsmetod i ändamål att sedermera införa den vid mejeriskolan; att institutet af egna medel bestrede de kostnader, som utöfver ofvan angifna summor komme att uppstå för skolans ordnande och undervisningsmateriells anskaffande, hvilka kostnader kunde beräknas till omkring 2,000 kronor; samt att de årliga utgifterna vid skolan utgjorde dels lön till förste läraren 4,000 kronor och laboratoriekostnader 1,000 kronor, eller tillhoppa 5,000 kronor, hvilka kostnader skulle bestridas af statsmedel, dels ock aflöning till extra läraren 500 kronor och till mejeristen 700 kronor, eller tillhoppa 1,200 kronor, hvilka kostnader jemte utgifter för kosthåll och bostad till sistbemälda två personer skulle utgå från institutets medel.

Hvad sålunda i ärendet förekommit har Utskottet tagit i öfvervägande; och enär förutom de i statsrådsprotokollet återopade skäl, nemligen vigten af att genom beredande af lämplig bostad vid skolan fästa en förste lärare och föreståndare af framstående duglighet, för uppförandet af den ofvan omförmälda byggnaden jemväl talar att för undervisningens jemna gång fordras att en ständig och oafåtlig uppmärksamhet kan egnas åt densamma, hvilket icke torde kunna ske, derest icke vederbörande lärare kan erhålla bostad å platsen, får Utskottet i anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställa,

att Riksdagen må på extra stat för år 1885 anvisa ett belopp af 12,000 kronor för uppförande vid Alnarps landbruksinstitut af en byggnad, afsedd hufvudsakligen att inrymma bostad åt den vid dervarande skola för den högre mejeriundervisningen anstälde förste lärare.

26:o. För anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landbruksinstitut har Kongl. Maj:t på extra stat för år 1885 äskat ett anslag af 10,000 kronor eller samma belopp som i nu gällande riksstat upptagits; och vill i anledning af denna framställning Utskottet hemställa,

Ang. anslag till anordnande af högre undervisning i mejerihushållning.

att Riksdagen på extra stat för år 1885 för ifrågavarande ändamål må anvisa ett belopp af 10,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

27:o. I öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t efter framställning af Landtbruksakademien föreslagit, hemställer Utskottet,

Ang. anslag till allmänna landbruksmöten m. m.
[24—27.]

att Riksdagen må på extra stat för år 1885 anvisa följande anslag, hvilka till enahanda belopp finnas i nu gällande riksstat upptagna, nemligen:

a) såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *allmänna landbruksmöten* 5,000 kronor;

b) till *prisbelöningar* vid sådana möten för husdjur, redskap och maskiner samt ladugårdsprodukter, sädesslag och andra jordbruksalster 10,000 kronor;

c) till arfvode åt den för mikroskopiska och växtfysiologiska undersökningar vid akademiens agrikulturkemiska och fysiologiska anstalt af akademiens förvaltningskomité antagne *botanist* 1,000 kronor; och

d) såsom bidrag till underhållet af fem *kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof* — inom de orter, der hushållningssällskapen förbundit sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad eller hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöning till dessa och laboratorij-tjenaren, äfvensom årliga utgifter för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier till stationens behof — 3,000 kronor för hvarje station, eller tillsammans 15,000 kronor.

28:o. Likaledes i enlighet med Kongl. Maj:ts derom gjorda förslag och med erinran, att äskade beloppet öfverskjuter hvad som vid de tre senaste riksdagarne äskats och beviljats med 500 kronor, för att bereda en af geologerna ålderstillägg från och med 1885, hemställer Utskottet,

Ang. anslag till geologiska undersökningarna.
[28.]

att för fortsättande af de geologiska undersökningarna och utgifvande af derpå grundade kartor må för samma år på extra stat anvisas ett belopp af 86,000 kronor.

Hästafvelns förbättrande.

*Ang. aflönin-
gen åt betje-
ningen vid
Flyinge stu-
teri m. m.*
[29.]

29:o. I likhet med hvad vid flera föregående år egt rum har Kongl. Maj:t äfven för nästkommande år begärt ett extra anslag af 5,937 kronor till aflönande vid Flyinge stuteri af erforderlig betjening samt förbättrande af betjeningens vid alla tre stuterierna lönevilkor.

Oaktadt det vill synas Utskottet som om stuteriernas ordinarie inkomster borde kunna vara eller snart blifva tillräckliga för att bestrida utgifterna för nu ifrågavarande ändamål har Utskottet dock icke innan fullständig utredning derutinnan vunnits eller för ändamålet erforderliga åtgärder hunnit vidtagas velat föreslå anslagets upphörande, hvadan Utskottet hemställer,

att Riksdagen med uttalande häraf må på extra stat för år 1885 anvisa ett belopp af 5,937 kronor att för ofvan uppgifna ändamål användas.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

*Ang. anslag
till en andre
undervisare i
husslöjd och
en elev.*
[30.]

30:o. På derom af Landtbruksakademiens förvaltningskomité gjord hemställan har Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen må för år 1885 anvisa ett extra anslag af 3,500 kronor för anställande af en andre undervisare i husslöjd och en elev. Beloppet innefattar en höjning med 500 kronor af det anslag på extra stat, som allt ifrån år 1878 utgått till samma ändamål, och höjningen har föranledts deraf, att nuvarande andre undervisaren i husslöjd ansetts berättigad att komma i åtnjutande af ålderstillägg.

I statsrådsprotokollet erinras hurusom Kongl. Maj:t vid 1877 års riksdag föreslagit Riksdagen att medgifva, det första gradens aflönning för undervisare i husslöjd finge utgöra 2,000 kronor och att aflönningen måtte efter innehafvarens af en sådan beställning väl vitsordade tjänstgöring under en tid af fem år, räknadt från och med året näst efter det, då han blifvit antagen, ökas med 500 kronor, och således utgå med 2,500 kronor, samt vidare höjas efter fem års sådan tjänstgöring till 3,000 kronor och efter ytterligare fem års enahanda tjänstgöring till 3,500 kronor. Derjemte föreslogs att, för anställande af en ytterligare undervisare i husslöjd och en elev, skulle på ordinarie stat beviljas erforderliga aflöningsbelopp, 2,000 kronor åt undervisaren och

1,000 kronor åt eleven, hvilka båda dessutom skulle ega åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning. Hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, blef af Riksdagen bifallet, dock med den inskränkning att medel till de för en ytterligare undervisare och en elev erforderliga aflönningar, 3,000 kronor, anvisades allenast på extra stat för år 1878; och hafva derpå följande Riksdagar för samma ändamål anslagit enahanda belopp.

Utskottet, som af statsrådsprotokollet inhemtat, att ifrågavarande andre undervisare den 13 December 1878 antagits till befattningen och att han med berömligt nit och skicklighet bestridt densamma, har visserligen ej kunnat finna, att bemälde undervisare, såsom allenast på extra stat anställd, eger lika otvetydig rätt att bekomma ålderstillägg som tjänstemän på ordinarie stat, men då billigheten kräfver, att han må för år 1885 komma i åtnjutande af det lönebelopp, som af Kongl. Maj:t äskats, hemställer Utskottet,

att Riksdagen med bifall till Kongl. Maj:ts förslag må på extra stat för år 1885 anvisa 3,500 kronor för anställande under samma år af en andre undervisare i husslöjd och en elev, samt för beredande af ålderstillägg åt den förre.

31:o. Vidare och i enlighet med Kongl. Maj:ts framställning hemställer Utskottet,

att Riksdagen till befrämjande af husslöjden må på extra stat för år 1885 anvisa ett belopp till Kongl. Maj:ts disposition af 10,000 kronor.

Ang. anslag till befrämjande af husslöjden. [31.]

32:o. Under samma anslagstitel hemställer Utskottet slutligen, att Riksdagen må på sätt för innevarande och föregående år blifvit beviljadt jemväl för år 1885 på extra stat bevilja:

a) såsom bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås med vilkor att från Elfsborgs läns landsting eller eljest inom orten tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsbidraget, 3,800 kronor;

b) såsom bidrag till aflönande af en andre lärare vid samma skola 1,000 kronor under vilkor att lika stort belopp varder för ändamålet från Elfsborgs läns landsting eller eljest inom orten tillskjutet; och

c) såsom hyres- och inköpsbidrag åt svenska slöjdföreningens museum 4,000 kronor.

Ang. anslag till väfskolan i Borås och svenska slöjdföreningen. [32 o. 33.]

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

Ang. anslag
till bergssko-
lorna i
Filipstad och
Falun.
[34.]

33:o. I enlighet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit och förut under flera år egt rum, hemställer Utskottet,

att under vilkor, att bergsskolorna i *Filipstad* och *Falun* med dertill hörande skolor för bergsarbetare komma att jemväl under år 1885 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hittills, å extra stat för samma år må anvisas ett belopp af 14,000 kronor att till bruks societetens fullmäktige i Jernkontoret utbetalas.

Ersättning för af Statskontoret gjorda förskott.

Ang. ersätt-
ning för af
Statskontoret
gjorda för-
skott.
[35.]

34:o. Enligt den Statskontorets berättelse om statsverkets tillstånd och behof åtföljande förteckning å förskott, hvilka böra hos Riksdagen anmälas till ersättande, har Statskontoret under åren 1882 och 1883 förskjutit:

till tryckning af komiténs för afgifvande af förslag till afhjelpande af oregelbundenheter i rikets administrativa, judiciella, ecklesiastika och kommunala indelningar betänkande samt bindning och häftning af det-samma	kronor 6,307: 50,
till arfvoden och resekostnadsersättningar åt ledamöterna i komitén för revision af fiskeristadgan och öfriga författningar, som beröra fiskerinäringen, samt till arfvoden åt komiténs sekreterare och vaktmästare, äfvensom till häftning m. m. af komiténs betänkande.....	„ 7,213: 07.
	kronor 13,520: 57.

Med anledning häraf har Kongl. Maj:t, med tillämpning af grundsatsen om anslags bestämmande till jemnt tal af kronor, föreslagit Riksdagen att till betäckande af onförmälda af *Statskontoret förskottsvi* bestridda utgifter anvisa ett extra anslag till belopp af 13,521 kronor.

Och får Utskottet hemställa,

att för godtgörande af ofvan angifna två förskott må på extra stat för år 1885 af Riksdagen anvisas 13,521 kronor.

Statens jernvågstrafik.

35:o. Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t föreslagit:
till utförande af nya byggnader och anläggningar äfvensom till
inköp af inventarier vid statens jernvågstrafik 800,000 kronor, och
till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade
jernvägar 1,550,000 kronor;

*Ang. anslag
till byggnader
m. m. vid
statens jern-
vägar.
[41.]*

samt att deraf må anvisas att utgå:

under år 1885:

å sjette hufvudtiteln till nya byggnader och anläggningar äfvensom till inköp af inventarier 500,000 kronor

och utom hufvudtitlarne till ny rörlig materiel 1,000,000 kronor;

samt

under år 1886:

till nya byggnader och anläggningar äfvensom till inköp af inventarier 300,000 kronor;

och till ny rörlig materiel 550,000 kronor.

Af statsrådsprotokollet inhemtas (sid. 52 och ff.) hurusom i underdånig skrifvelse den 21 December 1883 styrelsen för statens jernvågstrafik anmält de behof af nya byggnader och anläggningar samt af den förstärkning i rörliga materielen och inventariiförrådet, hvilka den alltjemt i utveckling stadda trafikens fordringar enligt styrelsens åsigt kräfde att under år 1885 få tillgodosedda, och hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes till innevarande års Riksdag aflåta nådig proposition om beviljande af de för dessa ändamål nödiga medel, nemligen:

till nya byggnader och anläggningar	kronor	700,000: —
„ ny rörlig materiel	„	1,550,000: —
„ inventarier för maskinafdelningen	„	150,000: —
och till diverse inventarier för byrå-, ban- och trafikafdelningarna	„	100,000: —

eller tillsammans kronor 2,500,000: —

Och har styrelsen till närmare redogörelse för de ändamål, hvar-till berörda anslagsbelopp skulle användas, anført följande:

“Hvad först den till nya byggnader och anläggningar afsedda summan 700,000 kronor beträffar, får styrelsen hemställa, att dermed finge bestridas följande arbeten:

A) Utvidningsarbeten å stationerna.

<i>Storlien</i> : förlängning af ett stickspår för beredande af större utrymme till placering af qvarstående vagnar.....	3,400: —
<i>Östersund</i> : utläggning af ett nytt sidospår m. m. för underlättandet af tågrangeringar	6,700: —
<i>Erikslund</i> : utläggning af ett nytt sidospår, enär endast ett sidospår jemte hufvudspåret förut finnes och sommartiden långa tåg dagligen måste mötas å stationen.....	3,900: —
<i>Lingbo</i> : utläggning af ett stickspår för lastning af trävaror från en närbelägen ångsåg.....	3,300: —
<i>Upsala</i> : utsträckning af vattenledningen för erhållande af nödiga brand- och vattenposter.....	2,400: —
<i>Stockholms norra</i> : utläggning af ett stickspår utmed Barnhusviken för lossning direkt i vattnet af sådant virke, som skall flottas öfver sjön till enskilda verks upplag å Kungsholmen.....	3,600: —
<i>Katrineholm</i> : förlängning af ett stickspår vid östra ändan af stationen till vinnande af behöfligt utrymme för vagnplacering.....	6,200: —
tillbyggnad af godsmagasinet, som numera saknar nödigt utrymme	9,000: —
anläggning af en ny lastkaj, enär den gamla är otillräcklig för sitt ändamål	2,400: —
<i>Grafversfors</i> : utvidgning af spårsystemet, hvilket arbete erfordras för att kunna ombesörja den större trafik, som är att motse, sedan en ny masugn innevarande år blifvit uppförd vid denna station.....	26,000: —
<i>Nässjö</i> : inköp af mark för stationsområdets utvidgning jemte utläggning af flera nya sidospår, hvilka erfordras för den alltmåra tilltagande rörelsen vid denna station, sedan numera icke mindre än fem jernvägslinier från olika håll derstädes sammanträffa	32,000: —
<i>Alfvesta</i> : utsträckning af spårsystemet söderut för att erhålla den längd å sidospåren, att de numera betydligt förstörade godstågen kunna obehindradt mötas.....	15,000: —
<i>Ousby</i> : utvidgning af spårsystemet af samma skäl, som nyss anförts vid Alfvesta.....	3,700: —
	Transport 117,600: —

	Transport	117,600: —
<i>Arlöf</i> : utvidgning af spårsystemet till vinnande af behöfligt utrymme för den under senare åren betydligt ökade rörelsen vid denna station.....		8,800: —
<i>Malmö</i> : tillbyggnad af godsmagasinet för erhållande af ett särskildt magasin för ilgods.....		12,000: —
<i>Jönköping</i> : utläggning af ett stickspår å hamnbanan för vagnars undanställning		2,000: —
<i>Habo</i> : förlängning af första sidospåret för erhållande af sådan spårlängd, att större tåg kunna mötas		2,500: —
<i>Falköping</i> : utvidgning af spårsystemet jemte utläggning af ett särskildt manöverspår vesterut, allt för att möjliggöra tågrangeringar och vagnvexlingar, utan att lokomotiven behöfva utlöpa å hufvudspåret, och sålunda såväl vinna tid genom att göra dessa rörelser oberoende af ankommande och afgående tåg som förebygga den fara, hvilken är förknippad med vagnvexlingar å hufvudspåret		12,000: —
tillbyggnad af godsmagasinet, som numera saknar behöfligt utrymme		3,000: —
uppförande af ett boskapsskjul för hysande af de kreatur, hvilka medfölja bantåg, som öfvernatta vid denna station		3,000: —
<i>Väring</i> : tillbyggnad af stationshuset, som från början är uppfördt med ytterst små lokaler, hvilka numera icke motsvara rörelsens fordringar.....		5,000: —
<i>Vretstorp</i> : utvidgning af spårsystemet för erhållande af den längd å första sidospåret, att större tåg kunna mötas		2,000: —
<i>Kumla</i> : tillbyggnad af stationshuset af samma skäl, som ofvan anfördes för tillbyggnaden af Värings stationshus		4,000: —
<i>Fogelsta</i> : utläggning af ett stickspår jemte uppsättning af en s. k. rullkran, allt för underlättande af godsöfverflyttning mellan statsbanans och Vadstena—Fogelsta-banans vagnar.....		6,000: —
<i>Svartå</i> : utläggning af ett nytt sidospår, behöfligt för vagnars placering.....		2,700: —
<i>Fryksta</i> : utläggning af ett timmerlastningsspår utmed		
	Transport	180,600 —

	Transport	180,600: —
stranden af Fryken jemte uppsättning af ett timmer- uppforderingsverk för lastning af sådant virke, som flottas till stationen och skall vidare försändas på jernväg		7,400: —

B) Nya lokomotivstallbyggnader, kolbås m. m.

För flera lokomotivs inrymmande erfordras utvidgning af lokomotivstallen vid följande stationer, nemligen:
Östersund: tillbyggnad af lokomotivstallet med

3 stallrum		25,000: —
<i>Krylbo</i> : d:o d:o d:o med 2 stallrum		10,000: —
<i>Tomteboda</i> : d:o d:o d:o med 2 d:o		12,000: —
<i>Hessleholm</i> : d:o d:o d:o med 2 d:o		10,000: —

Dessutom erfordras vid:

<i>Värtan</i> : uppförande af kolbås till förvaring af de stora qvantiteter stenkol, som der- städes från fartyg lossas och uppläggas, för att sedan efter hand utsändas till distrikten		18,000: —
<i>Mjölby</i> : tillbyggnad af vattenstationen, erfor- derlig för anbringandet af en ny cistern, enär den äldre icke rymmer den vatten mängd, som numera erfordras för att motsvara lokomotivens behof	4,400: —	79,400: —

C) Verkstads- och förrådsbyggnader m. m.

<i>Bollnäs</i> : uppförande af en ny materialgård med bodar till inrymmande af en del effekter för reparationsverkstadens der- städes behof		2,300: —
<i>Liljeholmen</i> : uppförande af en gångbro öfver spåren för att, enär de sistnämnda esom- oftast äro upptagna af tåg eller afställda vagnar, bereda en till undvikande af		
	Transport	2,300: — 267,400: —

	Transport	2,300: —	267,400: —
	olycksfall behöflig obehindrad passage till och från de emellan stationen och sjön belägna verkstadsbyggnaderna	7,500: —	
<i>Malmö:</i>	tillbyggnad af vagnreparationsverkstaden, hvilken, sedan vagnparken vid statens jernvägar numera uppgår till in- emot 9,000 person- och godsvagnar, är alldeles otillräcklig för ett omsorgsfullt handhafvande af vagnarnes underhåll ...	120,000: —	
<i>Göteborg:</i>	tillbyggnad af målareverkstaden af samma skäl, som nyss anfördes för tillbyggnaden i Malmö.....	25,000: —	
	uppförande af en virkesbod vid skansen Lejonet till förvarande af tort virke för reparationsverkstädernas behof.....	12,000: —	
<i>Kristinehamn:</i>	uppförande af en förrådsbyggnad af tegel, enär å 4:de trafikdistriktet till förvarande såväl af distriktsförrådet som de för reparationsverkstaden behöfliga effekter af flera slag för närvarande endast finnes ett af gamla materialier uppfördt skjul, som nu mera saknar nödigt utrymme och dessutom i en nära framtid skulle erfordra en kostsam reparation	12,000: —	178,800: - -

D) Betjeningsbyggnader.

<i>Väsby:</i>	uppförande af ett ekonomihus, innehållande tvätt- och bagarestuga samt vedbod för den i stationens boställslägenheter inqvarterade personalen	1,200: —	
<i>Värtan:</i>	uppförande af en boställsstuga för 5:te trafikdistriktets trädgårdsmästare tillika med ett växthus, hvaraf distriktet hittills varit i saknad, i brist på en plats med lämpligt läge och nödigt jordområde	10,000: —	
<i>Huddinge:</i>	uppförande af ett ekonomihus för		
	Transport	11,200: —	446,200: —

Transport	11,200	—	446,200: —
den vid stationen boende jernvägspersonalen	1,200:	—	
<i>Aneby</i> : uppförande af en betjeningsbyggnad för 2:ne hushåll, enär två af stationskarlarne sakna bostad i stationens närhet	3,500:	—	
<i>Tidan</i> : uppförande af ett ekonomihus för den i stationens boställslägenheter boende tjänstepersonalen.....	1,200:	—	
<i>Alfvesta</i> : uppförande af en betjeningsbyggnad för 3:ne hushåll för inqvartering af stationskarlar, som sakna bostad i stationens närhet	9,000:	—	26,100: —

E) Öfriga nybyggnader.

Uppsättning af en ny morsetelegraflinie mellan Östersund och Ånge, för underlättandet af en obehindrad telegrafering mellan hufvudstationen Östersund och den söder om Ånge belägna delen af 6:te trafikdistriktet

7,300: —

Anläggning af ett spår mellan Albano station och Stockholm—Rimbo jernvägs hufvudstation vid Lill-Jans för öfverflyttning af gods mellan nämnda jernväg och statsbanan samt för att vid det numera starkt bebyggda Ladugårdslandet kunna lasta eller lossa gods, som skall afgå eller ankommit på statsbanan, och dymedelst minska hopandet af transportföremål å Norra och Centralstationens magasin.....

50,000: —

Uppsättning af s. k. distanssignaler med tillhörande ledningar vid stationerna å de bandelar, der snälltåg framgå, för ytterligare betryggande af tågens säkerhet.....

60,000: —

För diverse nya byggnader och anläggningar, som icke nu kunna uppgifvas, men som erfarenheten visat behöfva företagas mellan riksdagarne, upptages ett belopp af

110,400: — 227,700: —

 Summa kronor 700,000: —

För den till *ny rörlig materiel* begärda summan skulle anskaffas:

15 lokomotiv, beräknade till.....	750,000 kronor,
10 personvagnar „ „	90,000 „
250 godsvagnar „ „	530,000 „
560 axlar och hjul „ „	180,000 „
	<hr/>
	Summa 1,550,000 kronor.

Med det antal lokomotiv, staten redan eger, kan nätt och jemnt den trafik, som för närvarande eger rum, besörjas, men ingalunda de anspråk på ökad dragkraft mötas, som det är för år ökade bannätet och växande rörelse uppställa. Visserligen lemnas, för hvarje gång en ny bandel öppnas, ett visst belopp af byggnadsanslaget till styrelsens förfogande för anskaffning af lokomotiv och vagnar, men dessa belopp äro så små, att hvad, som för dem kan inköpas, icke ens står i ett nöjaktigt förhållande till den rörelse, som redan under de allra första åren uppkommer å de nya bandelarne, och är följaktligen än mindre vuxet den trafik, som sedermera å dem naturligen utvecklar sig. Kommer nu härtill, att samtidigt med tillkomsten af nya jernvägslinier, och i ej ringa mån till följd af en sådan utsträckning af bannätet, rörelsen ökar sig å de äldre linierna, måste det tydligen blifva regeln, att den rörliga materielen ständigt behöfver förstärkas, om icke jernvägens transportförmåga skall förlamas; och när nu statsbanornas statistik gifver vid handen, att deras bruttointkomster under de sista sju åren i medeltal stigit med 5 procent för året och denna stegring icke varit möjlig utan en motsvarande ökning i transportarbetet, kan man deraf sluta, att rörelsematerielen åtminstone i den närmaste framtiden äfven bör ökas i samma mån eller öfverhufvud taget med 5 procent om året.

En annan orsak till behofvet af en sådan förstärkning ligger deri, att den äldre materielen blir efter hand utsliten och måste kasseras eller ock undergå större reparation för att kunna göras ånyo användbar.

Den obrukbar blifna materielen ersättes väl på "underhållets" bekostnad, men antingen den kasseras eller ånyo iståndsättes, åtgår, innan den lucka, som uppstår, kan fyllas, en kortare eller längre tid, under hvilken trafiken oafåtligt ställer sina kraf på transportmedel. Till följd häraf blir det nödvändigt att hafva tillgång till en reserv, hvarmed rörelsen kan uppehållas i afvaktan på den tillfälligt odisponibla materielens återinsättande i tjenst. För statsbanorna har behofvet af en sådan reserv först på senare åren börjat göra sig kämbart, enär antalet af förnämligast lokomotiv, som till följd af förslitning under

mångårig och trägen användning måst ställas å sido, i väsentlig grad ökats, så att detsamma för närvarande utgör 14; och då man tager i betraktande, att af statsbanornas lokomotiv för nävarande 50 varit i tjenst 20 år eller derutöfver samt 40 räkna mellan 15 och 20 tjenst-år, synes att någon minskning icke är att motse i antalet af dem, som behöfva förnyas och för den skull icke kunna för en tid påräknas för tjenstgöringen.

Hur länge sådana maskiner måste stå obegagnade, beror på den skyndsamhet, hvarmed reparationen kan utföras, och denna åter på utrymme i verkstäder och tillgång på arbetsmaskiner. I sistnämnda afseende äro statsbanorna, oaktadt de förbättringar som efter hand skett, relativt till rörelsematerielens storlek ganska svagt utrustade. Styrelsen har derföre äfven nu varit nödsakad hemställa om anslag för såväl verkstädernas utvidgning som anskaffning af flera arbetsredskap, och det är i förhoppning att hvad, som för dessa ändamål begäres, blir beviljadt och derigenom göres möjligt att verkställa de erforderliga större reparationerna mera obehindradt, än hvad hittills kunnat ske, styrelsen ansett sig kunna inskränka antalet af de lokomotiv, som med snaraste böra anskaffas, till det ofvan upptagna eller 15 stycken, och ej öfverskrida det antal, som i och för sig betingas af den tillökning i trafiken, man med stöd af erfarenheten har allt skäl att påräkna.

Hvad vidare förstärkningen af vagnparken beträffar, så äro de begärda 10 nya personvagnarne afsedda att inredas för 2:dra klass och ämnade att delvis ersätta samma klass vagnar af äldsta konstruktion, hvilka med sina trånga kupéer icke motsvara de anspråk, resande nu mera hafva på utrymme och bekvämlighet, och derföre skulle med borttagning af skiljeväggarne ändras till 3:dje klass vagnar.

Af de 250 godsvagnarne är största delen, 150 stycken, afsedd att möta de stigande fordringar på transportmedel för virke, som äro en följd af att å de norra linierna allt flera sågverk dels redan anlagts, dels snart komma till stånd. Omkring 80 godsvagnar skulle göras täckta, emedan i denna vagusart förstärkning påkallas, mest för att kunna verkställa de nu mera ganska betydande kreaturstransporterna utan att utsätta djuren allt för mycket för den oblida väderlekens inflytelser, samt de öfriga 20 anordnas till s. k. kylvagnar för mejeriprodukter och resgodsvagnar.

Af den för *inventarier för maskinafdelningen* upptagna summan, 150,000 kronor, är afsedt till inventarier i verkstäder, lokomotivstall och vattenstationer ett belopp af 50,000 kronor samt för inventarier till den rörliga materielen ett belopp af 100,000 kronor.

Drygaste delen af det förra beloppet skulle utgå till maskiner och andra redskap i verkstäderna, å hvilkas behof af bättre utrustning, för att kunna motsvara de i mån af materielens stigande antal och ålder allt större krafven på utförandet med minsta möjliga tidsutdrägt af nödiga reparationer och förnyelser, styrelsen i det föregående tillåtit sig fästa uppmärksamheten, och endast mindre delar af samma belopp skulle användas till dels verktygsmaskiner och värme- samt belysningsapparater i lokomotivställen, dels insättning af nyare tids arbetsbesparande uppfodringsmaskiner å åtskilliga viktigare vattenstationer, der förut handpumpar begagnats.

Med det senare beloppet, eller det för inventarier till den rörliga materielen afsedda, skulle bestridas anskaffning af kraftigare broms-inrättningar, för hvilka beräknats omkring 45,000 kronor, samt vidare ångfinkeinredningar, värme- och belysningsapparater i vagnar, vedfamnmått och kollämmar, dessa sistnämnde i hög grad nödvändige till följd af de sedan norrlandsliniernas tillkomst ökade transportererna af träkol, samt slutligen diverse inventarier till lokomotiven.

Vidkommande slutligen den för *diverse inventarier för byrå-, ban- och trafikafdelningarna* upptagna anslagsposten, 100,000 kronor, får styrelsen i underdånighet anmäla, att de hufvudsakliga utgifter, som dermed skulle bestridas, äro anskaffningar af snöplogar, telegrafapparater, apparater för beredning af s. k. fettgas och för elektrisk belysning vid en del större stationer samt nytillkommen personals utrustning med signalerings- och andra persedlar.»

På i statsrådsprotokollet anförda skäl har Kongl. Maj:t funnit dels de 50,000 kronor, som af trafikstyrelsen ansetts behöfliga för ett *jernvägsspår mellan Albano station och Stockholm—Rimbo jernvägs hufvudstation vid Lill-Jans*, kunna uteslutas ur beräkningen, dels ock att de två poster för anskaffande af *diverse inventarier för de särskilda afdelningarna* kunnat nedsättas från af styrelsen beräknade 250,000 kronor till 150,000 kronor.

Beträffande återstående 2,350,000 kronor har Kongl. Maj:t ej funnit skäl att i styrelsens förslag göra annan ändring än att, på sätt ofvan anförts, en del af det begärda beloppet ansetts ej behöfva utgå förrän 1886.

Förevarande framställning har hos Utskottet ej föranledt annan erinran, än att det syntes Utskottet lämpligast att, på sätt i dylika fall i allmänhet skett, det behöfliga beloppet må i sin helhet fastställas, men endast den del deraf, som är beräknad att utgå under nästa statsregleringsperiod, må blifva i behörig ordning anvisad, och hemställer Utskottet alltså:

a) att Riksdagen må till utförande af nya byggnader och anläggningar äfvensom till inköp af inventarier vid statens jernvägar bevilja ett extra anslag af tillsammans 800,000 kronor och deraf för år 1885 anvisa ett belopp af 500,000 kronor; och

b) att Riksdagen, till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar, må bevilja ett extra anslag af tillsammans 1,550,000 kronor samt deraf anvisa för år 1885 ett belopp af 1,000,000 kronor.

36:o. Herr Friherre *R. Klinckowström* har i motion (N:o 3) i Första Kammaren uttalat, att honom syntes rättast, att den utgift, hvarom i föregående punkt förmäles, borde, enär densamma afsåge *nybyggnader*, bestridas genom ett af Riksgäldskontoret upptaget *jernvägs-lån*; och vill Utskottet framdeles under riksdagens lopp derom meddela utlåtande; hvilket här skolat

anmälas.

Ang. åtgärder
för utredning
om olycks-
fallsförsäk-
ring för ar-
betare m. m.

37:o. I en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 11) har Herr *A. Hedin* föreslagit, att Riksdagen ville

dels i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes såväl låta utarbeta och i de delar, der sådant finnes nödigt eller lämpligt, underställa Riksdagen lagförslag angående säkerhetsåtgärder mot olycksfall i yrkesarbetet, angående arbetsgifvares ansvar för sådana olycksfall, angående arbetares olycksfallsförsäkring, samt angående arbetares ålderdomsförsäkring, som ock meddela föreskrifter om vissa, för denna lagstiftning erforderliga, vare sig tillfälliga eller fortgående statistiska undersökningar,

dels äfven för detta ändamål ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag å 25,000 kronor.

Då det skulle medföra allt för stor vidlyftighet att här redogöra för motionens innehåll, får Utskottet till densamma hänvisa under antagande, att Riksdagens ledamöter egnat motionen den uppmärksamhet, som den vidtutseende och i flera länder på dagordningen stående frågan kräfver. I sjelfva verket är nemligen det ämne, som i motionen behandlas, af beskaffenhet att böra tagas under omsorgsfull pröfning, ty, om äfven inom vårt land förhållandena ännu icke gestaltat sig på samma sätt som i andra länder med mera utveckladt fabriksväsende, torde det kunna anses lämpligt att redan nu åt frågan egna en utred-

ning, som kan bereda erforderlig klarhet i afseende dels å ändamålsenligaste sättet och medlen att vinna det mål, som kan uppställas, dels ock å betydelsen och omfånget af statens ingripande i densamma. En sådan utredning lärer emellertid icke kunna vinnas utan att saken varder öfverlemnad till behandling åt sakkunnige personer, på sätt motionären hemstält, och först derefter torde det kunna komma i fråga att besluta om de åtgärder, som kunna finnas lämpliga.

Utskottet, som finner det obehöfligt att särskildt anslag ställes till Kongl. Maj:ts disposition för utredningens bekostande, helst Kongl. Maj:t i allt fall icke lärer sakna medel att för tillfället bestrida densamma, hemställer alltså,

att Riksdagen må i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta utreda, om och i hvad mån åtgärder kunna finnas lämpliga för ordnandet af förhållandet mellan arbetsgifvare och arbetare beträffande möjliga olycksfall i arbetet, äfvensom för beredande af ålderdomsförsäkring åt arbetare samt derefter göra de framställningar till Riksdagen eller vidtaga de anordningar i öfrigt, till hvilka förhållandena kunna föranleda.

Stockholm den 19 Februari 1884.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservationer:

vid 1:sta punkten (angående upphörande af förslagsanslag):
af Herr *A. P. Danielson*;

af Herr *Nils Petersson* mot den af Utskottet använda motivering;

vid 4:de punkten mom. b (angående höjande af dagaflöningen för kartografer) af Herrar *L. Nordenfjelt* och Grefve *S. Lagerberg*;

vid 5:te punkten mom. a (angående bestämmandet af landshöfdingarnes löner) af Herr *Liss Olof Larsson*, som yrkade, att de konstanta löneförmånerna måtte bestämmas till lika belopp, eller till 13,000 kronor, för hvarje landshöfding;

vid mom. b och c (angående landshöfdings rätt till ersättning för vissa resor samt pension) af Herrar *A. P. Danielson*, *Ola Bosson Ols-son*, *Nils Petersson*, *Ola Andersson*, *Sven Nilsson*, *Jan Andersson*, *Carl Anders Larsson* och *Johan Anderson* i Tenhult, hvilka yttrade:

“Under förutsättning att enighet inom Utskottet skulle kunnat vinnas i hela frågan, och derigenom sannolikhet för enighet äfven emellan Kamrarne, hafva vi biträdt Utskottets förslag i alla delar utom pensionens bestämmande till 7,000 kronor, emot hvilket förslag vi reservera oss med yrkande af beloppets bestämmande till 6,000 kronor, eller samma pensionsbelopp som nu utgår och som t. ex. tillkommer general.

Då emellertid Utskottet ansett nödigt, att en afgången landshöfding skall erhålla 7,000 kronor årligen i pension — en hel liten förmögenhet i mångas ögon — sedan den s. k. representationsskyldigheten för honom väl må hafva upphört, vilja vi icke hafva frånträdt vår förbehållna rätt att yrka afslag å den tillstyrkta reseersättningen, likasom ock nedsättning af landshöfdingens i Göteborgs och Bohus län löneförmåner, och detta äfven med fara att — såsom somliga påstå — hela frågan då skulle komma att förfalla, hvilket vi dock så mycket mindre frukta, som Rikets Ständers skrifvelse och beslut vid 1828—30 årens riksdag ingalunda kan för all framtid betaga Riksdagen dess i grundlagen tillförsäkrade rätt och ålagda pligt att verkställa statsregleringen och bestämma löne- och pensionsvilkoren för nu ifrågakvarande statens embetsmän lika väl som för andra;“

vid *mom. c* (angående landshöfdingarnes pensionsrätt) af Herrar *Carl Ifvarsson, Liss Olof Larsson, P. O. Hörnfeldt* och *Sven Andreasson*, hvilka yrkade, att pensionsbeloppet måtte bestämmas till 6,000 kronor;

vid *mom. c* (angående tiden för inträdande af landshöfdings pensionsrätt) af Herrar Grefve *C. Beck-Friis*, Friherre *H. M. Palmstierna* och Friherre *R. von Kræmer*, hvilka yrkade bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet framställda förslag;

vid *12:te punkten* (angående löner åt ytterligare två landtbruksingeniörer) af Herr *Liss Olof Larsson*;

vid *25:te punkten* (angående anslag till uppförande vid Alnarp af en bostadsbyggnad) af Herrar *Liss Olof Larsson* och *Sven Andreasson*;

vid *37:de punkten* (angående åtgärder för utredning om olycksfallsförsäkring för arbetare m. m.)

af Herr *Ola Andersson*, hvilken yrkade, att Utskottets hemställen måtte affattas i följande ordalag:

att Riksdagen må i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta utreda, huruvida och i hvad mån åtgärder kunna finnas lämpliga för ordnandet af förhållandet mellan arbetsgifvare och arbetare beträffande möjliga olycksfall i arbetet, äfvensom för beredande af ålderdomsförsäkring åt arbetare och med dem jemförlige mindre jordbrukare och handverkare, samt derefter göra de framställningar till Riksdagen eller vidtaga de anordningar i öfrigt, till hvilka förhållandena kunna föranleda.

Häruti instämde Herrar *Ola Bosson Olsson, A. P. Danielson, Nils Petersson, Carl Anders Larsson* och *Johan Anderson* i Tenhult.

af Herr *Liss Olof Larsson*.

Bil.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

1884 års riksstat anslår:								
Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på <i>förslag</i> .				Summa.		
		Friheter.		Ersättningar.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
6,500	—	—	—	—	—	6,500	—	Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> högst
36,000	—	—	—	—	—	36,000	—	Statsråden utan departement, 3 å 12,000 kronor
17,000	—	—	—	—	—	17,000	—	Departementschefen
76,700	—	—	—	—	—	76,700	—	Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli
76,400	—	—	—	—	—	76,400	—	Kommerskollegium
58,900	—	—	—	—	—	58,900	—	Statistiska tabellkommissionen: Aflöningsmedel för Statistiska centralbyrån
								<i>Reservationsanslag:</i>
								Till bibliotekets underhållande
								„ arfvoden åt tillfälliga biträden samt till vi-
								„ officiella statistiska trycket
								„ en statistisk tidskrift
								„ utarbetande af en aflönings- och pensions-
108,800	—	—	—	—	—	108,800	—	Landtmäteristaten
6,000	—	—	—	—	—	6,000	—	Rikets ekonomiska kartverk, <i>reservationsanslag</i>
75,222	—	—	—	—	—	75,222	—	Öfverståthållareembetet
2,334,489	—	—	—	150,900	—	2,485,389	—	Landsstaterna i länen: Nuvarande anvisning i kontant (deraf 95,000 kro-
								<i>Afgår:</i> Nuvarande kontanta aflöning, som ingått
								ringsfonden
								<i>Höjes:</i> dels med samtliga landshöfdingarnes nya
								och dels med det belopp, hvartill fem in-
								afkastning är i stat beräknad, eller
								Nuvarande ersättningar, 150,900 kronor, utslutas
								ning till statsverket.
Tpt	2,796,011	—	—	150,900	—	2,946,911	—	

Civil-

* Häróm kommer Utskottet att

Litt. A.

riksstatens S j e t t e hufvudtitel.

		Förslag till blifvande riksstat:							
		Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
				Friheter.		Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
departementet.									
.....		6,500	—	—	—	—	—	6,500	—
.....		36,000	—	—	—	—	—	36,000	—
.....		17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
.....		76,700	—	—	—	—	—	76,700	—
.....		*76,400	—	—	—	—	—	*76,400	—
..... 28,400: —									
..... 1,500: —									
kariatsersättningar 12,000: —								
..... 15,000: —									
..... 1,000: —									
statistik 1,000: —								
..... 30,500: —									
.....		58,900	—	—	—	—	—	58,900	—
.....		108,800	—	—	—	—	—	108,800	—
.....		6,000	—	—	—	—	—	6,000	—
.....		75,222	—	—	—	—	—	75,222	—
nor reservationsanslag) 2,334,489: —									
till landshöfdingelöneregler-									
..... 21,442: —									
..... 2,313,047: —									
löner, tillhopa 318,500: —									
dragna landsstatsboställens									
..... 6,472: —									
..... 324,972: —									
till följd af landshöfdingelöneregleringsfondens indrag-		2,638,019	—	—	—	—	—	2,638,019	—
		3,099,541	—	—	—	—	—	3,099,541	—

frandeles afgifva utlåtande.

1884 års riksstat anslår:

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.		
			Friheter.		Ersättningar.				
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
Tpt	2,796,011	—	—	—	150,900	—	2,946,911	—	Väg- och vattenbyggnadsstaten (deraf särskildt reser- expenser för allmänna arbeten)
	106,400	—	—	—	—	—	106,400	—	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>
	213,500	—	—	—	—	—	213,500	—	<i>Tillkommer</i> : Förhöjning
									Omflyttning från följande anslag: undervisnings- landtmanna landbruksin- befrämjande i landtman- befrämjande i fiskerinärlin-
	1,040	—	6,635	—	11,900	—	19,575	—	Gästgifvares friheter
	250,000	—	—	—	—	—	250,000	—	Bidrag till skjutsentreprenader, <i>förslagsanslag</i>
	150	—	25	—	210	—	385	—	Färjor och färjekarlar
Sgr	3,367,101	—	6,660	—	163,010	—	3,536,771	—	
									Jordbruket, handeln
									<i>Reservations-</i>
	63,000	—	—	—	—	—	63,000	—	Skiften och afvittringar
	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—	Vägar och kommunikationer
	175,400	—	—	—	—	—	175,400	—	Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmanna- <i>Afgår</i> : omflyttning till anslaget för ålderstillägg ...
	58,500	—	—	—	—	—	58,500	—	Landbruksingenjörer och deras biträden
									<i>Tillkommer</i> : Aflöning för ytterligare två landbruks- <i>Afgår</i> : Omflyttning till anslaget för ålderstillägg ...
	45,950	—	—	—	—	—	45,950	—	Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmanna- <i>Afgår</i> : Omflyttning till anslaget för ålderstillägg
	48,500	—	—	—	—	—	48,500	—	Länsveterinärer
Tpt	3,770,451	—	6,660	—	163,010	—	3,940,121	—	

		Förslag till blifvande riksstat:							
		Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på <i>förslag</i> .				Summa.	
				Friheter.		Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport		3,099,541	—	—	—	—	—	3,099,541	—
ventionsanslag, 40,000 kronor, till undersökningar och		106,400	—	—	—	—	—	106,400	—
..... 213,500: —									
..... 500: —									
anstalter för jordbruk och									
näringsar 3,000: —									
geniörer och deras biträden .. 15,000: —									
allmänhet af jordbruk och									
nanäringsar 4,500: —									
allmänhet af slöjderna 1,500: —									
gens understöd 1,000: —		239,000	—	—	—	—	—	239,000	—
.....		1,040	—	6,635	—	11,900	—	19,575	—
.....		250,000	—	—	—	—	—	250,000	—
.....		150	—	25	—	210	—	385	—
Sgr		3,696,131	—	6,660	—	12,110	—	3,714,901	—
och näringsarne.									
anslag.									
.....		63,000	—	—	—	—	—	63,000	—
.....		12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
näringsar 175,400: —									
..... 3,000: —		172,400	—	—	—	—	—	172,400	—
..... 58,500: —									
ingeniörer 4,000: —		62,500	—	—	—	—	—	62,500	—
..... 15,000: —		47,500	—	—	—	—	—	47,500	—
näringsar 45,950: —									
..... 4,500: —		41,450	—	—	—	—	—	41,450	—
.....		48,500	—	—	—	—	—	48,500	—
Transport		4,080,981	—	6,660	—	12,110	—	4,099,751	—

1884 års riksstat anslår:								
	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på <i>förslag</i> .				Summa.	
	Kronor.	ö.	Friheter.		Ersättningar.		Kronor.	ö.
Tpt	3,770,451	—	6,660	—	163,010	—	3,940,121	—
	93,550	—	2,300	—	—	—	95,850	Hästaafvelns förbättrande (deraf särskildt <i>reservations-</i>
	42,000	—	—	—	—	—	42,000	Befrämjande i allmänhet af slöjderna
	21,500	—	—	—	—	—	21,500	<i>Afgår:</i> Omflyttning till anslaget för ålderstillägg ...
	8,700	—	—	—	15	—	8,715	Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart
	18,600	—	—	—	—	—	18,600	Befrämjande i allmänhet af bergsbruket
								Fiskerinäringens understöd
								<i>Afgår:</i> Omflyttning till anslaget för ålderstillägg ...
Sgr	587,700	—	2,300	—	15	—	590,015	—
	50,000	—	—	—	—	—	50,000	Diverse
	—	—	62	—	6,320	—	6,382	Utflyttningshjelp efter skiften, <i>förslagsanslag</i>
	4,500	—	—	—	—	—	4,500	Sala bergslag
	2,700	—	1,560	—	6,000	—	10,260	Odlingshjälp för krononybyggare, <i>förslagsanslag</i>
	30,000	—	—	—	—	—	30,000	Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, för-
	15,850	—	—	—	—	—	15,850	Till förekommande och hämmande af smittosamma
	26,500	—	—	—	—	—	26,500	Karantänsinrättningen på Känsö, <i>förslagsanslag</i> , högst
	43,000	—	—	—	—	—	43,000	Aflösning af Scheldetullen, <i>förslagsanslag</i>
	118,340	—	—	—	—	—	118,340	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>
	15,000	—	—	—	—	—	15,000	Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslags-</i>
								<i>Tillkommer</i> för jemnande af hufvudtitelns slutsumma
								Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp
								<i>Afgår:</i> Nedsättning
Sgr	305,890	—	1,622	—	12,320	—	319,832	—
S:a	4,260,691	—	10,582	—	175,345	—	4,446,618	—

		Förslag till blifvande riksstat:							
Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.						Summa.	
		Fribeter.		Ersättningar.					
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
		4,080,981	—	6,660	—	12,110	—	4,099,751	—
<i>anslag</i> , 35,000 kronor, till prisbelöningar för hästar)		93,550	—	2,300	—	—	—	95,850	—
	42,000: —								
	1,500: —	40,500	—	—	—	—	—	40,500	—
		21,500	—	—	—	—	—	21,500	—
		8,700	—	—	—	15	—	8,715	—
	18,600: —								
	1,000: —	17,600	—	—	—	—	—	17,600	—
	Sgr	566,700	—	2,300	—	15	—	569,015	—
<i>anslag.</i>									
		50,000	—	—	—	—	—	50,000	—
				62	—	6,320	—	6,382	—
		4,500	—	—	—	—	—	4,500	—
<i>slagsanslag</i>		2,700	—	1,560	—	6,000	—	10,260	—
<i>sjukdomar bland husdjuren, förslagsanslag</i>		30,000	—	—	—	—	—	30,000	—
		15,850	—	—	—	—	—	15,850	—
		26,500	—	—	—	—	—	26,500	—
		43,000	—	—	—	—	—	43,000	—
<i>anslag</i>	118,340: —								
	534: —	118,874	—	—	—	—	—	118,874	—
	15,000: —								
	3,000: —	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
	Sgr	303,424	—	1,622	—	12,320	—	317,366	—
	Summa	4,566,255	—	10,582	—	24,445	—	4,601,282	—

Bil. Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
S j e t t e h u f v n d t i t e l.**

		Kronor.	ö.
<i>Tillfällig löneförbättring:</i>			
För Kommerskollegium.....	*8,540: —		
„ bergsstaten	2,420: —	10,960	—
<i>Rikets ekonomiska kartverk:</i>			
För de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län	31,000: —		
„ de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket	45,000: —	76,000	—
<i>Öfverståthållareembetet:</i>			
Till fortsatt utgifvande af "polisunderrättelser"	10,000: —		
Bidrag till aflöning åt exekutionsbetjeningen i Stockholm	12,200: —	22,200	—
<i>Landsstaterna i länen:</i>			
För uppehållande af en kronofogde- och en härads-skrifvarettjenst inom Jemtlands län	6,800: —		
Till aflöning m. m. åt särskild polisstyrka på landet	50,000: —	56,800	—
<i>Väg- och vattenbyggnadsstaten:</i>			
För anordnande af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader	20,000: —		
Till arfvode åt en extra byråingeniör hos Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, m. m.	5,000: —	25,000	—
<i>Skiften och afvittringar:</i>			
Till fullföljande af storskiftes- och afvittringsarbetena		225,000	—
	Transport	415,960	—

* Rörande detta anslag kommer Utskottet att framdeles afgifva utlåtande.

	Kronor.	ö.
Transport	415,960	—
<i>Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanärningar:</i>		
Till uppförande vid Alnarps landtbruksinstitut af bostad åt förste läraren vid dervarande skola för den högre mejeriundervisningen	12,000:	—
För anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landtbruksinstitut	10,000:	—
	22,000	—
<i>Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanärningar:</i>		
Bidrag till bestridande af kostnaderna för allmänna landtbruksmöten	5,000:	—
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner, m. m.	10,000:	—
„ arfvode åt en botanist vid Landtbruksakademiens agrikulturkemiska och fysiologiska försöksanstalt ...	1,000:	—
Bidrag till underhåll af fem kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof	15,000:	—
För de geologiska undersökningarne	86,000:	—
	117,000	—
<i>Hästafvelns förbättrande:</i>		
Till aflönande af betjeningen vid Flyinge stuteri, m. m.	5,937	—
<i>Till befrämjande i allmänhet af slöjderna:</i>		
Till anställande af en andre undervisare i husslöjd och en elev	3,500:	—
„ befrämjande af husslöjden	10,000:	—
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och till aflönande af en andre lärare vid samma skola	4,800:	—
Hyres- och inköpsbidrag till svenska slöjdföreningens museum	4,000:	—
	22,300	—
<i>Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:</i>		
Till bergsskolorna i Filipstad och Falun	14,000	—
<i>Statskontoret:</i>		
Ersättning för förskottsvis bestridda utgifter, tillhörande denna hufvudtitel	13,521	—
Transport	610,718	—

	Kronor.	ö.
Transport	610,718	—
<i>Statens jernvägstrafik:</i>		
Till utförande af nya byggnader och anläggningar äfvensom till inköp af inventarier vid statens jernvägar.....	* 500,000	—
S u m m a	1,110,718	—

* Utskottet afgifver främdeles utlåtande huruvida beloppet skall uppföras på riksstaten eller utgå af upplånta medel.

Bil. Litt. C.

Tabell öfver extra ordinarie anslag u t o m hufvudtitlarne.

	Kronor.	ö.
Till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar	*1,000,000	—

* Utskottet afgifver främdeles utlåtande huruvida beloppet skall uppföras på riksstaten eller utgå af upplånta medel.